

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 14 DE DICIEMBRE (DECEMBRA) DE 1940 Núm. (Štev.) 190

NAROVNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

Argentinski glas o položaju v Evropi

Ugledni buenosaireski dnevnik "La Nación", ki velja za izrazito argentinsko glasilo, je objavil 12. t. m. pod naslovom "Položaj v Evropi" naslednji članek, ki je tudi za naše čitatele zanimiv, ker kaže, kaj mislijo Argentinci o bodočem razvoju evropske vojne.

"Vrhunec zmag držav osovine je že za nami in njihova moč se razblijna". Tako je dejal g. Edvard Beneš, predsednik čehoslovaške vlade, ki jo Velika Britanija še zmerom priznava. O resničnosti teh besed, izgovorjenih pretekli terek v Londonu, se lahko prepriča vsak, če vzame v roke zemljevid in pregleda evropski položaj.

Odkar se je začela vojna, 1. septembra preteklega leta, je Portugalska preživela brez dvoma vznemirljive trenutke in njena diplomacija je morala biti previdna. Ko se je g. Hitler sestal 23. oktobra z generalom Francom, se je človek mogel upravičeno bati, da se bo zgodovina ponovila ter da bo sovražna vojska vpadla skozi Španijo v portugalsko ozemlje, kakor v Napoleonovih časih.

Azore, Madeira, Cabo Verde so važna zračna in pomorska oporišča za nemško kampanjo proti angleški mornarici. In važna so tudi za slučaj morebitne intervencije Združenih Držav v sedanjem spor. Stara angleško-portugalska zveza, sklenjena v Windsoru leta 1386, je vkljub temu še zmerom tako krepka, kakor je bila v vseh preteklih stoletjih.

Vzrok, da je tako, ni samo v preprčanju Portugalske, da je s to zvezo zavarovana njena neodvisnost, marveč je vzrok tudi v zadržanju Španije. Madridska vlada se ni pridružila paktu, sklenjenem 27. septembra v Berlinu, kakor so storile Madžarska, Romunska in Slovaška. Vprav nasprotno: njene nove trgovinske pogodbe z Veliko Britanijo in Združenimi Državami kažejo, da se Španija ne bo krepkeje vezala na politiko osovine.

Francija ne pomeni mnogo v sedanjem položaju, vendar pa je stotila, kar je mogla. Maršal Petain ni hotel skleniti z Berlinom sporazuma, kateri bi bil mogel pomeniti direktno sodelovanje proti Veliki Britaniji. Kar se pa tiče njenih afriških kolonij, izgleda, da je Francija trdno odločena braniti jih. Pikre besede, ki jih je izgovoril 7. t. m. general Franco, ko mu je M. Petri, novi francoski ambasador, izročil akreditivo, potrjujejo to mnenje. S tem je pa tudi rečeno, da Nemčija ne more ničesar nuditi Španiji in zato tudi ne more od nje mnogo zahtevati.

Prav tako je tudi glede Italije, ki je vstopila v vojno predvsem zato, ker je upala, da bo pri razkosanju Francije dobila svoj kos. Če hoče svoj kos, ga mora izvojevati. Na svojo kasno intervencijo, 10. junija, se jo kasno sklicevati. Nedvoumna izjava loviteve njenega napada na Grčijo, izjalovitev, ki ni povzdignila njene glave pred Nemčijo in tudi ne ugleda osovine v svetu, ne dopušča domneve, da bi Italija mogla kakoli podvzeti proti Tunizu ali Alžiru.

Poleg tega pa so v Italiji tudi taki, ki mislijo, da bi bil mir z Veliko Britanijo boljši nego zmaga Nemčije, italijanske zaveznice. Britanska zmaga bi za Italijo prav gotovo pomenila zgubo vsega onega, kar so Italijani pridobili leta 1912, v svoji vojni proti Turčiji. Vendar pa bi nemška hegemonija v Evropi spravila italijanski polotok pod ja-

Angleži sprožili ofenzivo proti italijanskim postojankam v Egiptu

ZAVZELI SO SIDI BARRANI, ZAJELI TRI ITALIJANSKE GENERALE IN 30.000 VOJAKOV TER MNOGO VOJNEGA MATERIJALA — SPREMEMBE V ITALIJANSKEM VRHOVNEM VODSTVU — ARGIROKASTRO V ROKAH GRŠKE VOJSKE, KI NAPADA NA VSEJ FRONTI

Italijansko vojsko je zadel drug hud udarec. Angleški general Wavell, ki zapoveduje britanski vojski v Egiptu, je sprožil proti italijanskim postojankam ofenzivo, ki je v par dneh dosegla nepričakovano velike uspehe.

Po kapitulaciji Francije je bil položaj Angležev v Egiptu zelo kočljiv. Vsi načrti za vojno v Afriki so se oslanjali na sodelovanje med Francijo in Anglijo. Ko je nemška zmaga eliminirala Francijo, so se Angleži upravičeno bali, da bodo Italijani napadli z vso silo v smeri proti Sueškemu prekopu, o čigar važnosti za Britanski imperij smo že večkrat pisali. Italijani pa niso izrabili te ugodne prilike, marveč so z napadom toliko časa odlašali, da so Angleži ojačili svojo vojsko in zaloge vojnega materijala. Ko so se končno Italijani odločili, se jim je res posrečilo prodreti do Sidi Barranija in Maktila. Grazianija, italijanskega maršala, ki je vodil ofenzivo, so fašistični listi tedaj na vso moč slavili ter so že računali, v koliko tednih bo prodrl do Sueškega prekopa in prerezal eno izmed najvažnejših življenjskih žil sovražnemu imperiju. Italijanska ofenziva pa je pri Maktili obtičala do 7. t. m., ko so Angleži prešli v protinapad. S spretnim sodelovanjem oklopnih čet, pehote, letalstva in vojne mornarice se jim je v par dneh posrečilo zabit pri Sidi Barraniju klin v italijansko vojsko ter jo razdeliti na dva dela. Vse vojaštvo, ki je bilo v trikotu Sidi Barrani-Nibeiva-Maktila, je bilo z naglimi operacijami obkroženo ter se je moralo predati. Prve vesti, ki prihajajo vprav v trenutku, ko to pišemo, javljajo, da se je predalo angleški vojski več ko 30.000 mož in med njimi trije generali. Poleg tega so Angleži dobili v roke velika skladišča vojnega materijala, ki ga je Graziani pripravil za bodoče operacije.

Položaj v Albaniji

V Albaniji se Italijanom doslej še ni posrečilo zaustaviti pritisk grške vojske, ki napada na vsej fronti in ki je zavzela prejšnji teden zelo važno postojanko v sredini Albanije

rem, v katerem je tičal od časov Karla Velikega pa do Franca Jožefa. Naj še tako vpijejo: "Nica in Savoja", Italijani ne morejo pozabiti, da so jim Francozi pomagali pregnati Avstrijo z njihove zemlje.

Besede polne simpatij napram Franciji, ki jih je papež izgovoril 9. junija, ko je obenem dal izraza bojzorni katolicčanov zaradi fuhrerove protikršćanske politike, dokazujejo, da v Italiji ne primanjkuje takih ljudi, ki se zavedajo položaja. Balkanu in sploh Srednji Evropi je odločni nastop Grčije vlihl novega poguma. V tem hipu si Madžarska prizadeva skleniti sporazum z Jugoslavijo, potem ko je že prej podpisala, skupno z Romunsko in Slovaško — nemško-italijansko-japonski pakt. Politika teh držav je odvisna od ugleda, ki ga uživa osovina, in po kapitulaciji Francije je ta ugled že prekoračil svoj vrhunec.

mesto Argirokastro kakor tudi važno pristanišče Santi Quaranta. V vojaških krogih napovedujejo, da bo sta angleška in grška mornarica najbrž izbrali to pristanišče kot izhodišče za večje napade proti južnemu delu Italije in za operacije v Otrantski ožini. Italijanska mornarica v Jadrannu bi v takšnem slučaju ostala zaprta in brez pomena za nadaljnji razvoj vojnih operacij. Grški uspehi so popolnoma spremenili položaj na Balkanu in splošno mnenje je, da se je z umikom italijanske vojske odstranila tudi možnost novih vojnih zapletljajev v tistem delu Evrope.

Spremembe v italijanskem generalnem štabu

Izjalovljeni napad italijanske vojske proti Grčiji je povzročil važne spremembe v vrhovnem vodstvu italijanske vojske in mornarice. Maršal Badoglio, šef generalnega štaba, je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan general Caballero. Odstopil je tudi vrhovni poveljnik vojne mornarice in njegovemu zgledu je sledil še guverner Dodekaneza. Te spremembe so se izvršile na pritisk fašističnih krogov, ki jim ne gre v glavo, kako je mogoče, da Grki tepejo italijansko vojsko, o kateri so fašistični listi toliko let prepričavali ljudstvo, da je nepremagljiva. Če je bilo kdaj kaj navdušenja v Italiji za sedanjo vojno, se je po neuspehu v Grčiji gotovo poleglo. Na njegovo mesto prihaja razburjenost fašističnih voditeljev ter njihove obdolžitve proti vrhovnim vojnim poveljnikom na eni strani, na drugi pa nerazpoloženje ljudstva, ki si mora stiskati pas in prenašati mnoge druge neveselčnosti vojnega stanja. Nekatere vesti zagotavljajo, da je v Trstu, na Reki, v Firencah, v Turinu in drugih mestih prišlo do neredov. Če so te vesti točne, ni izključeno da utegne priti v Italijo do kakšnih večjih prevratov, posebno če bodo Angleži v Afriki in Grki v Albaniji beležili še nadaljnje zmage.

Če bi bila moč Rajha naraščala, če bi se bil napad na Veliko Britanijo izvršil z uspehom, bi te države tvorile konstelacijo, ki bi se sukala okrog Berlina. Možno je še zmerom, da se Budimpešta pokorava navodilom nemške diplomacije, vendar pa se v Vzhodni Evropi vsak dan bolj čuti privlačna sila Moskve. Njeni vplivi se že jasno vidijo v Bolgariji in Turčiji; širijo se proti Aziji, zapirajo pot "Drangu nach Osten" in nevtalizirajo moč osovine.

Za vsako dinamično, nestalno, ravnovesje velja, da začne padati tisti, ki se ustavi. Kakor tedaj, ko je Napoleonova slava začela bledeti zaradi španskega odpora, so sedaj na vrsti narodi, ki jih je podjarmil Rajh. Gospod Beneš je spregovoril v imenu Čehoslovaške. Ko pride čas, bodo spregovorile tudi Holandska, Norveška in Belgija.

Hitler je spet govoril

Nemški fuhrer je po daljšem presledku spet govoril v terek. Obiskal je neko tvornico orožja in ob tej priliki dopovedoval delavcem, da se ljudstvu nikjer na svetu ne godi tako dobro kakor v Nemčiji. Napadal je demokratične režime, trdil, da imajo Angleži, Francozi in Severnoamerikanci preveč sveta v rokah, Nemčija pa premalo, in da je vojna izbruhnila samo zaradi tega, ker "kapitalistične" države niso hotele odstopiti na miren način en del svoje posesti. Zatrjeval je, kakor ob drugih prilikah, da on vojne ni hotel, marveč da mu je bila vsiljena, in obljubil, da bo Nemčija gotovo zmagala.

Zanimivo v zadnjem Hitlerjevem govoru je to, da ni niti z eno samo besedo omenil nemške zaveznice, Italije, na katero v nobenem od svojih prejšnjih govorov ni pozabljal. Razvoj vojnih operacij v Albaniji je gotovo zelo ohladil Hitlerjevo navdušenje za italijansko zavezništvo, ker pomeni hud udarec prestižu osovine.

Madžarska želi živeti v dobrih odnosih z Jugoslavijo

Madžarska, ki je bila pred nedavnim podpisala berlinski protibritanski pakt, kar so nekateri ogrski politiki kritizirali kot težko politično pogreško, se sedaj pripravlja, da sklene z Jugoslavijo pogodbo o nevtralnosti in dobrem sosedstvu; ta njen korak tolmačijo nekateri kot iskanje drugačnih poti v madžarski zunanji politiki.

Zunanji minister Czaky je v sredo prispel v Beograd na obisk k dr. Cincar Markoviću, ministru zunanjih zadev naše vlade. Izgleda, da se bo po kratkih razgovorih res podpisala prijateljska pogodba, s čimer se bo budimpeštanska vlada odpovedala revizionizmu na račun naše države.

Potek vojne je vplival tudi na državanje Bolgarske, kjer so pred nekaj tedni nekateri prenapeteži začeli hudo gonjo tudi proti Jugoslaviji, zahtevajoč južni del Srbije. Radi te gonje so se bili odnosaji med Beogradom in Sofijo, ki so se v zadnjih letih tako lepo razvijali, znatno ohladili. Sedaj naznanjajo, da bo prišel prihodnji teden v Beograd zunanji minister Bolgarije Ivan Popov in da bo to storil z namenom, da zabiše neugodne vtise, ki jih je imela zadnja "makedonska kampanja". Na ta preokret v bolgarski politiki so vplivali po vsej priliki tudi pri-

jateljski nasveti Rusije. Ko je že izgledalo, da se bo Bolgarska priključila protibritanskemu paktu, je Sofijo obiskal sovjetski minister v Angori, Skobolev, in imel tam več razgovorov z bolgarskimi državniki in celo s kraljem Borisom. Kmalu po-

Regent Madjarske g. Horthy

tem so bolgarski odgovorni moške izjavili, da hoče Bolgarija ostati nevtralna, da noče nobenih komplikacij s Turčijo, da noče od Grčije z orožjem v rokah zahtevati izhod na Egejsko morje in da želi še nadalje ostati v prijateljskih odnosih z Jugoslavijo.

Upati je, da se je nad Balkanom, kjer so se bili začeli zbirati nevihto obetajoči oblaki, spet začelo jasni nebo.

Spominske svečanosti v Srbiji

V Srbiji je bilo zadnje dni mnogo spominskih svečanosti, pri katerih so stari bojevniki in četniki proslavljali spomin junaške smrti številnih četniških vojvod, ki so padli v borbi za svobodo svoje domovine. V Sarajevu so se spomnili četniškega vojvode Tankosića, ki je padel pred 25 leti, v Toplici pa so počastili spomin vojvode Koste Vojinovića in vojvode popa Dimitrijevića, ki sta padla v bojih pred 23 leti. Srbski listi so tem spominskim dnevom posvetili dolge članke, v katerih popisujejo junaštva in neustrašnost četnikov in njihovih vojvod, ki so z nezlomljivo vero v svojo domovino vodili četniško vojsko v sovražnikovem zaledju. V Toplici so odkrili tudi poseben spomenik vojvodi Vojinoviću. Posvetil ga je nižki pravoslavni episkop dr. Jovan.

Za bitoljske žrtve italijanskega bombardiranja

Za bitoljske nesrečnike zbirajo darove v vsej državi. V Srbijo so izvedli posebno akcijo, katero vodijo dijaki srednjih in ljudskih šol. Ti prirejajo v šolah zbirke, ki so imele že lep uspeh. Tudi vse srbske organizacije na Hrvaškem so se odzvale klicu svojega ljudstva in začele zbirati prispevke. Beograjska "Politika" je v dobrem tednu zbrala skoraj poldrug milijon dinarjev.

Prostovoljne zbirke za nesrečnike iz bombardiranega Bitolja so vrgle že lepe vsote. Tudi podpredsednik vlade dr. Maček je daroval 40.000 dinarjev, finančni minister dr. Šutej pa 10.000 din. Bitoljska občina se je vsem darovalcem zahvalila in zaprosila še druge, naj bi priskočili težko prizadetim žrtvam na pomoč.

Argentinske Vesti

ZA POMOČ POPLAVLJENCEM

Nekateri kraji v okolici Rosarija so zelo trpeli ob zadnji povodnji, ko sta izstopila potoka Ludueña in Saladillo.

Da se pomaga ubožnemu prebivalstvu, ki je bilo ob tej poplavi prizadeto, se je zgledil poslanec dr. Francisco Scarabino pri notranjem ministru ter ga prosil za podporo.

RADIKALI ZA GRČIJO

Mestni odbor radikalne stranke, kateri predseduje Amadeo D. Brunetti, je poslal tukajšnjemu grškemu poslaniku Dendramisu spomenico, v kateri slavijo hrabrost grškega naroda, ki brani svojo svobodo in neodvisnost proti italijanskemu fašizmu in želi, da bi bilo njih trpljenje in požrtvovalnost kronana z zmago.

NESREČA NA DELU

Vraska Josip, po narodnosti Poljak, star 58 let, je delal v globoki jami na višini ulice Pinto 4051. Radi pomankanja zraka in plinov, ki so se v jami nabirali, mu je postalo slabo ter je padel v nezavest. Prepeljan je bil takoj sicer v bolnišnico Pirovano, a nesrečni delavec je zastropitvi kmalu nato podlegel.

SESTANEK ZUNANJIH MINISTROV ARGENTINE IN URUGUAYA

Sestanek, ki bi se imel vršiti med urugvajskim in argentinskim zunanjim ministrom prejšnjo nedeljo, je bil radi tehtnih ovir odložen za četrtek, katerega dne sta se oba ministra tudi sestala.

Na sestanku sta ministra dr. Julio A. Roca in dr. Guani razpravljala o morski in zračni bazi ter o ekonomskem in trgovskem sodelovanju med obema republikama.

PROTIARGENTINSKO DELOVANJE NEMCEV V MISIONESU

Notranje ministerstvo je izdalo svoje mnenje glede protiargentskega delovanja Nemcev v Misiones, katero delovanje je preiskoval polkovnik Alberto Guglielmi.

V objavi je rečeno, da največ Nemcev je v Alemu, Monte Carlu, Portu Rico in v Eldoradu, ki skoro do malega vsi se strinjajo z režimom v Nemčiji. Da bi hoteli s silo upostaviti ta njihov režim v Argentini, ni podobno.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

ZENITNA PONUDBA

Vdovec star 37 let z 5 letnim otrokom (deklico) želi znanja v svrhu ženitve z dekletom ali vdovo v starosti od 30 do 37 let. Imam dobro in stalno službo.

Naslov: J. K., Gaona 1180, Capital.

Kavarna in pizzerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.

Rojakom se priporoča
PETER FILIPČIČ

WARNES 2101 esq. Garmendia
U. T. 59 - 2295

La Paternal Bs. Aires

Krojačnica 'Gorica' Franc Leban

WARNES 2101 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

ANGLEŠKA TRGOVINSKA MISIJA V ROSARIJU

V torek zjutraj se je s posebnim vlakom odpeljala v Rosario angleška trgovinska misija, ki ji predseduje markiz Willingdon, bivši angleški podkralj v Indiji.

Misija je bila v Rosariju zelo lepo sprejeta.

Isto tako tudi v Córdoba, kamor se je iz Rosarija podala.

GIBANJE PARNIKOV

Naša domneva, da nekaj ni v redu v brazilskih vodah, kar smo v vseh zadnjih številkah omenjali, se je izkazala za resnično. V brazilskih vodah se je nahajala neka obožena nemška ladja. Ker se je tedaj vozila sem angleška trgovinska misija, je bilo treba opreznosti, da jih ne preseneti ta tihotapska ladja. "Avila Star" je srečno došel z misijo v tukajšnje pristanišče. Po vsej verjetnosti pa mu je neopazeno sledila nemška ladja. Gotovo pa ni imela prilike angleški parnik napasti, ker je ta, kakor smo že omenili došel v Buenos Aires in to brez najmanjšega dogodka, le z tritedensko zamudo.

Na svojem sledu pa je nemška vojna ladja prispela tudi v urugvajске vode, kjer jo je angleška pomožna vojna ladja "Carnarvon Castle" opazila ter se spustila z njo v boj. Vnel se je hud boj, v katerem je "Carnarvon Castle" utrpel precej poškodb. Bilo je pa na njem tudi nekaj mrtvih in ranjenih. Gotovo bi mu šla tudi drugače precej trda, ker je bila nemška ladja hitrejša in bolj oborožena. Toda ta je bojišče zapustila, gotovo iz bojazni, da so v bližini še druge angleške ladje, ki bi znale prihiteti na pomoč. Odplula je neznan kam, angleška pa v montevidijsko pristanišče.

Ni izključena tudi verjetnost, da je hotela nemška ladja napasti "Castle", ko se je izjalovil namenjen napad na "Avila Star" ter tako "Castlu" odvzeti 55 Nemcev, katere je ta ladja ugrabila s parnika "Itapé".

"Carnarvon Castle" je ostal 72 ur v pristanišču, da so se popravile poškodbe, nakar je zopet odplul na odprto morje, da se pridruži ladjam, ki zasledujejo nemško ladjo.

Nemški poslanik v Montevideu je protestiral pri urugvajski vladi, za dovoljenje tako dolgega pristanka angleški oboroženi ladji.

S to nemško tihotapsko ladjo se zna zgoditi tako, kakor z "Graf von Speejem". Da bi ušla pogibeli je skoro nemogoče, ker je le preveč angleških vojnih ladij v tukajšnjih vodah.

Razum omenjenega parnika "Avila Star", in španskega "Cabo de B. Esperanza", ni došel iz Evrope noben parnik. Več pa iz Severne Amerike in Japonske.

V torek je nastopil pot nazaj proti Barceloni "Cabo de B. Esperanza".

ZENITNA PONUDBA

Želim znanja v svrhu ženitve z dobro hišno gospodinjno, bodisi dekletom ali vdovo v starosti od 35 do 45 let. Če mogoče iz Tržaške okolice. Ponudbe poslati na ta naslov: Cah Jožef, Calle Entre Rios 2968 — Mar del Plata — F.C.S.

Janez Hladnik.

Zemljišče na prodaj

Po ugodni ceni se prodaja zemljišče v VILLA ALIANZA, blizu CASEROSA F.C.P. Lot meri 500 var in je na njem že skoro do strehe dvignjeno zidovje za eno sobo 4x4, eno manjšo, kuhinjo in hal. — Informacije od 6 ure in pol naprej vsak dan Calle ACEVEDO 1780 (Encargado).

TEŽKA ŽELEZNIŠKA NESREČA

V ponedeljek zjutraj se je dogodila med postajama Villa Amelia in Monte Flores težka železniška nesreča.

Ob 3 uri in pol se je po tej progi peljalo z vagončkom na motor več železniških delavcev. Od nasprotne strani proti Rosariju pa je vozila lokomotiva, Radi velike teme niso ne delavec, ne strojevodja in ne kurjač pravočasno opazili nevarnosti, ki jim je pretela. Opazili so pač ko je bilo že prepozno. Lokomotiva in vagonček sta priletela skupaj ter je lokomotiva vagonček z delavci vred zagnala daleč proč. Pri tem je bil delovodja Patuzzi ubit, štirinajst delavcev pa ranjenih.

HUDA NEVIHTA

Prejšnjo soboto in nedeljo je bilo zelo soparno, radi česar je bilo pričakovati, da bo deževalo, če ne bo nastala celo nevihta. V nedeljo je kazalo večkrat, za dež, toda vselej se je zopet zjasnilo. Proti večeru pa je potegnil veter, ki je nebo popolnoma razčistil, toda ne za dolgo. Silni veter, ki je bil pravi vihar je ponoči oblake zopet prignal in v ponedeljek zjutraj nekako ob šestih in pol je začelo deževati ter je padal dež do torka zvečer. Sedaj pa je prav lepo vreme, ter skoro nekoliko hladno, kar je povzročil sneg, ki je padal v gorovju.

Nevihta in voda sta napravila mnogo škode, posebno na vrtovih in poljih. Posebno so pri tem prizadete province: Buenos Aires, Entre Rios in Santa Fe. Trpeli pa so zopet tudi kraji v rosarijski okolici ter se je bilo bati, da bosta potoka Saladillo in Ludueña zopet izstopila, a se k sreči to ni zgodilo.

Imamo pa radi poplave prejšnjatega tedna zaznamovati žalostno vest, da je v Sanfordu zašel v štiri metre globok kanal Ivan Kuzmičič in utonil.

Pogreb ponesrečenega rojaka se je vršil v nedeljo, katerega se je udeležilo mnogo naših tamošnjih rojakov, pa tudi Argentinec.

Lahko mu argentinska zemlja!

Konzul Maragunić umrl

Omenili smo zadnjič v par vrsticah, da je umrl Albert Maragunić, konzul v Paranú.

Maragunić je došel že pred mnogo leti v Argentino. Radi svoje poštenosti in značajnosti je postal čisljan ne le med svojimi rojaki, am-

pak tudi med Argentinci.

Maragunić je bil tudi velik rodoljub, kjer je le mogel je stal na braniku naše domovine in v pomoč izseljencem. Tudi za nas iz neodrešene domovine se je zelo zanimal.

Pred dvanaajstimi leti je bil imenovan za konzula v mestu Paranú, kjer ga je smrt v petek 27. novembra dohitela.

Rojen je bil 9. julija 1867 leta v Milni na otoku Braču.

Naj bo vrlemu rodoljubu lahka argentinska zemlja!

SMRTNA KOSA

V torek dne 26. novembra t. l., je preminula po dolgi in mučni bolezni v svojih najlepših mladostnih 34 letih gospa Ivana Slavec-Grakonija, rodom iz Ospa pri Trstu, soproga na-

Skupina rojakov na poslaništvu ob priliki sprejemanja častitk

šega člana Milana Grakonija.

Pokojna je prišla v Argentino pred desetimi leti, a ni ji ugajala ta sprememba v tuji zemlji. Mnogo se je trudila, misleč si, kakor vsi, da bo v poznejših dnevih v miru živela s svojo družino; ali Bog je to mišljenje preobrnil ter jo poklical k sebi.

Pokojna je bila doma zelo pogrešana, ko se je poslovila pred desetimi leti, ter odšla v daljnjo Južno Ameriko, tuji in nepoznani svet, kakor tudi sedaj med vsemi poznanimi tukaj v Córdoba. Zelo občutijo zgubo dobre in zveste žene tudi prijateljice in znanci, a še mnogo večja žalost pa vlada v srcu njenega moža in sinčka, kateri je komaj dosegel devet let, in ni imel te sreče, da bi se bil vzgojil pri toplem srcu in radosti svoje predrage mamice.

Pokojna Ivana zapušča v Evropi očeta, mater in štiri sestre ter dva brata v Italiji, v Córdoba pa svaka in svakinjo.

Pogreb pokojne se je vršil dne 27. novembra ob 17.30 na pokopališču San Jerónimo, katerega se je bilo udeležilo prav lepo število naših rojakov in rojakinj. Položena je bila v Panteon Tramvajskega podpornega društva.

V imenu Slovenskega Delavskega Podpornega Društva "Edinost" v Córdoba, največje sožalje našemu članu Milanu in njegovemu sinčku Emiliju.

Pokojni Ivani pa naj bo lahka tuj zemlja!

LETOPIS (Koledar) za 1941

Koledar, ki je po mnenju strokovnjakov nekaj posebnega, je že izšel.

Letopis se prodaja: v Banco Holland; Unidos, Mm. Mitre 234; Slovenski dom, Gral. César Díaz 1756; G. P. Društvo Slovencev, Villa Devoto, Simbrón 5148; Almacén V. Kovač, Villa Progreso; Almacén V. Černič, Vila Devoto; Pizzeria Filipčić na Paternalu; Društvo "Slovenska Krajina" na Avellanedi; pri F. Kurinčiću, Garay 3910; Slovenski Krožek, Monevideo in Društvo "Triglav" v Rosariju. Dalje v restavraciji Emila Živca na Paternalu in pri Hojanu in Erzetiču, na Av. Francisco Beiró, V. Devoto.

Vsa druga naročila sprejema Andrej Škrbec — Cas. Correo 171 — Bs. Aires.

ZENITNA PONUDBA

Jugoslovan, star 33 let, postaven, imam stalno službo z mesečno plačo 240 pesov. Želim znanja v svrhu ženitve z dekletom v starosti od 23 do 30 let. Naslov: "Ponudba", G. C. Díaz 1657, Buenos Aires.

Zobozdravnica

BERTA KURLAT SCHIFFRIN

Sprejema vsak dan od 2 popoldne do 8 ure zvečer.

Kdor si želi zdraviti ali staviti zobe naj se dogovori za čas. Delo trpežno — Cene zmerne.

RODRIGUEZ PEÑA 594

Prvo nadstropje

Bs. Aires U. T. 35-3594

Objave poslaništva

Buenos Aires — Avenida de Mayo 1370/III.

Kr. jugoslovansko poslaništvo išče ter poziva, da se mu javijo sledeči izseljenci:

Marinković Vaso iz Beograda.

Zaletelj Ivan, iz Rumanje vasi št. 13, občina Šmihel-Stopiče, srez Novo Mesto.

Mikan Janko, iz Malega Erjavca št. 8.

Jančić Petar, živi navadno na Doek Sudu. Naslov neznan.

Vučić Marko, po domače Guloja iz Oklaja, srez Knin.

Prijić Božo in Dane, oba iz Velike Jesenice, srez Bosanska Krupa.

Kapor Radovan in Sava, oba iz Sarajeva.

BREZSKREBNA BODOČNOST ZA NA STAROST

Za \$ 1400 na prodaj kmetija s kokošnjakom, zemlje 4¼ ha blizu železnice F.C.C.P. Skozi teče bister potok, je posebej tudi vodnjak. Na čakri se sedaj gojijo gosi, kokoši, čebele, konji in drugo govedo. Črez 250 vrst sadja, največ cepljenih. Je tudi primeren gozd.

Je pa tudi več drugih zemljišč poneti na prodaj.

Za pojasnila se je obrniti na:
Franc Abe, Sapuray, Republica Paraguay.

Prva slovenska radio-tehnična delavnica

Naznanjam cenj. rojakom, da se nahajam s svojo radio-tehnično delavnico v ulici MAURE 3571 — U. T. 54-4650 (prej Andrés Arguibel 1468), kjer sem na razpolago cenj. klienteli.

*Konstrukcija prvovrstnih aparatov lastne znamke
"Iliria"
J. KREBELJ

Krojačnica

Izdelujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718
Buenos Aires

Krojačnica

Kjer se izdeluje obleke po najnovejši modi in zmernih cenah. Rojakom se priporoča

MARTIN TURK

24 de Noviembre 1915 - Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Zadnja prireditev "Slovenskega doma"

V poročilu o proslavi 1. decembra smo, zaradi pomanjkanja prostora, le na kratko omenili tudi prireditev "Slovenskega doma" in si pridržali pravico, da o njenem sporedu obširneje pišemo v tej številki.

Nekateri, ki radi iščejo dlako v jajcu, so se spotaknili ob dejstvu, da je "Slovenski dom", ki je sicer sodeloval tudi pri skupni proslavi vseh jugoslovanskih društev iz Buenos Airesa in okolice dne 30. decembra zvečer, priredil posebno proslavo naslednjega dne. Ti nekaterniki so bili očitno spregledali pojasnilo, ki je bilo že mnogo prej objavljeno v našem listu: Nedeljska prireditev je bila namenjena Izseljenjski nedelji, v prvi vrsti, obenem pa je društvo hotelo dati priliko da na lep in skupen način proslavijo zedinjenje tudi onim zelo številnim našim družinam, ki zaradi oddaljenosti in zaradi otrok ne morejo priti na večerne prireditve.

Po tem kratkem pojasnilu, ki se nam je zdelo potrebno, prinašamo kritiko enega naših sotrudnikov.

Prireditve "Slovenskega doma" v nedeljo 1. decembra je v vsakem oziru zadovoljila precej številno občinstvo, ki je zasedlo kmalu po začetku sporeda vse sedeže dvorane ul. Alsina 2832. Ker je o govornih že poročal "Slovenski list", se bom jaz omejil samo na poročilo o sporedu te lepe proslave Zedinjenja in Izseljenjske nedelje.

Takoj v začetku naj povem, da me je "Slovenski dom" presenetil s svojo obnovljeno življenjsko silo, ki je prihajala do izraza tako v nastopu prav lepega pevskega zbora kakor tudi v celi vrsti točk, ki jih je izvajal društveni naraščaj. Poleg tega je s prav srčkanimi točkami sodelovala v sporedu tudi naša paternalna šola in ob tej priliki prinesla dokaz, da je to vzgojevališče našega najmlajšega naraščaja v zelo dobrih rokah požrtvovalnih oč. šolskih sestrah, ki smejo biti, skupno z vso našo javnostjo, zares zadovoljne s svojimi uspehi.

Spored se je otvoril z argentinsko in našo himno. Prvo je pel zbor deklet, drugo pa moški zbor. Lepo je, da mi Slovenci, ki imamo petje tako radi, tudi himne, naše prve in naše druge domovine, pošteno zapojemo ob svečanih prilikah in ne poslušamo samo godbo, ki jih svira. Himna, ki jo zapoje zbor, vse bolj prodre do srca s svojimi besedami, nego godba s svojimi zvoki. Praznično razpoloženje je bilo na nedeljski prireditvi brž ustvarjeno po tako posrečenem uvodu.

Preobširno bi bilo, če bi hotel vsako točko sporeda posebej oceniti. Deklamacije šolarjev in plesi naših najmlajših (Pozdravni ples, Kolo, Rajanje z zastavicami) je občinstvo pohvalilo z odkritosrčnim odobravanjem. Saj so naši malčki na odru zmerom tako zelo simpatični! "Kolo" je gledalce tako navdušilo, da so z veliko liho zahtevali ponovitev.

V četrti točki sporeda je nastopil mešani zbor s pesmijo "Slovan na dan!" od H. Volariča. Zbor "Slovenskega doma" pod vodstvom g. Cirila Jekšeta nas je res prijetno presenetil. Končno smo po dolgem času spet enkrat videli na odru močan in dober zbor, ki je pokazal, da ima v sebi elemente, ki mnogo obetajo. Res me je kar pri srcu posege-

talo, ko sem videl toliko pevcev in pevk. Vsek, ki ima naše petje rad — in kateri Slovenec je v tem pogledu izjema? — mora biti vesel, da imamo v naši naselbini spet do- stojen pevski ansamble in pevovodji C. Jeksetu bo hvaležen, da je s svojimi prizadevanji zbor tako lepo dvignil. Prepričan sem, da je bil nedeljski uspeh lepo zadoščenje za njegov trud, ki ga je gotovo moral v obilni meri vložiti v zbor. Le pogumno naprej, g. Jekše! Vsi smo Vam hvaležni. Pevcem pa naj bo to naše navdušenje v vzpodbudo za potrebno vztrajnost in disciplino, brez katera je ne samo napredek marveč tudi obstoj takšnega zbora nemogoč.

Prijetno presenečenje za gledalce je bil tudi ples "Modra Donava", ki so ga izvajali fantje in dekleta "Slovenskega doma" in ga je s petjem spremljala Zofka Suličeva, na glasovirju pa Marija Mavčeva. Tudi ta točka sporeda se je morala na željo občinstva ponoviti. S plesom je nastopila tudi Irena Vidmarjeva in žela pohvalo. Prav tako je občinstvo aplavdiralo srčkanu Lili Tomazec, ki je zaplesala "Svinčene voja- ke" in potem, z Nelly Rizuolo, še "Veselo vdovo" in tukajšnji "Pericón".

Zbor je še nastopil z "Jadranskim morjem", s pesmijo "Slovenec, Srb, Hrvat", in s "Knezovim zetom", ki je prav posebno ugajal. Tudi s temi svojimi nastopi je pokazal, da zasluži pohvalo, ki sem jo zgoraj napisal. Zofka Suličeva, katere prijetni glasček ni mogel manjkati na prireditvi s tako pestrim sporedom, je lepo odpela "Nezakonsko mater", in Darinka Čehovin je z občutkom deklamirala prelepi Gregorčičevo "V pepelnici noči". Tudi naša stara deklamatorka Mara Mavčeva se je ponovno pokazala pred nami in je iz srca in ganljivo deklamirala "Zasužnjena domovina" od Simona Gregorčiča. Pevko in deklamatorki je občinstvo zelo odobraval.

Tudi še ne šestletni Faust Zadra je s svojim krasnim izvajanjem težkih komadov na harmoniki zelo navdušil občinstvo.

Kaj bi še dejal? Vse je bilo tako, spored, govor Ivana Berginca in besede pokrovitelja prireditve, g. poslanika dr. Izidorja Cankarja, da smo bili prav vsi tako zadovoljni, kakor že dolgo ne. To se je pokazalo tudi pri prosti zabavi, ki je potem trajala še do 11. ure zvečer.

dt.

Silvestrov večer

Vse rojake in rojakinje že sedaj opomnimo, da bo letošnje Silvestrovo "Slovenski dom" obhajal v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Ta Silvestrov večer, ki ga bo priredil "Slovenski dom", pa ne bo kakor se ga ponavadi prireja, — malo plesa, mogoče kak zaključni govor, in to je vse. To Silvestrovo bo nekaj posebnega. Saj bomo imeli priliko zopet slišati raz odra naše pevke in pevce, ki so se zadnjič na proslavi Zedinjenja tako dobro odrezali. Zapeli bodo poleg drugih spet dolgo, tragično bajno pesem "Knezov zet", ki je občinstvu tako zelo ugajala. Nadejamo se, da bo sedaj še bolj ugajala, ker bodo zamogli nekateri pevci že nastopiti, ki zadnjič radi boleznim niso mogli, ter

se bo s tem zbor izpopolnil.

Nastopil bo spet mladi umetnik na harmoniki, Faust Zadra.

Predstavila se nam bo na odru s par nastopi naša pevka Zofka Suličeva.

Paternalna dekleta in fantje bodo zaplesali lep ples, kateri bo spremljan s petjem.

Predstavila se nam bo ta večer tudi nova plesalka.

Poleg vsega tega bo opolnoči živa slika, ki jo bodo predstavljali fantje in dekleta in srečolov.

Samo ob sebi pa se razume, da bo tudi ples.

Torej rojaki in rojakinje, če hočete nekaj lepega videti in slišati ter se zadnji dan starega leta pošteno in neprisljano zabavati, pridite na Silvestrov večer v Alsino 2832, na prireditve "Slovenskega doma".

Predavanje

V nedeljo 22. decembra bo v društvenih prostorih "Slovenskega doma", ulica Gral. César Díaz 1657, predavanje.

Predaval bo g. inž. Ciril Jekovec "o boleznim", s posebnim ozirom na one, katerim so priseljenci najbolj podvrženi.

Začetek predavanja bo ob 6 uri popoldne.

IZ ROSARIA

OTVORITEV PLESIŠČA DRUŠTVA "TRIGLAV" V ROSARIJU

Kakor smo nekoliko napisali v zadnji številki našega lista, je v nedeljo 24. novembra odprlo svoje plesišče agilno društvo "Triglav" v Rosariju.

Na to otvoritev je prišlo toliko naših rojakov, tako, da je bil ne samo plesni prostor, temveč vse zem-

ženski odsek društva "Triglav" v Rosariju

ljišče okrog popolnoma zasedeno. Toliko zbranih skupaj naših ljudi še skoro nismo videli. S tem seveda je bil dosežen velik moralen uspeh, a tudi gnoten. Zato pa je Slovenski dom, ki ponosno stoji na Tiro Sui- zo, na razpolago vsem Slovencem in Jugoslovanom sploh.

Pripomniti moramo, da si je mnogo zaslug za Dom, kakor tudi za uspeh otvoritve iztekla ženski odsek "Triglava".

Javili smo tudi že zadnjič, da je splošna želja, bila, da bi se ta družabna zabava ponovila, kateri želji je odbor društva tudi vstregel ter se bo zabava vršila v soboto 21. t. m. v ulici Gral. Mitre 3924, katere oglas priobčujemo še na drugem mestu.

PROSLAVA ZEDINJENJA V ROSARIJU

Vproslavo praznika Zedinjenja, se je zbralo v soboto zvečer v hotelu España naše izseljenstvo, da praznuje ta veliki dan.

Prisostvovalo je šestanku mnogo naših rojakov, kakor je bilo tudi razvidno iz slike, ki smo jo priobčili v zadnji številki Slovenskega lista.

Zabava je bila lepa in veličastna. Poleg raznih deklamacij, so bili tudi govori. Posebno navdušen je bil govor konzula g. Rubeše Branka, ko je rekel, da morajo vsi Jugoslovani priti pod eno streho.

V nedeljo pa je bila zahvalna maša v cerkvi šolskih sester. Pri maši so peli otroci slovenske šole mašne pesmi in državno himno, katero so prisotni spremljali.

"Slovenski Dom"

Vabi

NA PRIREDITEV, KI SE BO VRŠILA NA

SILVESTROV VEČER

31. DECEMBRA, v ulici ALSINA 2832, v dvorani "XX de Setiembre". Začetek točno ob 10 uri zvečer.

Spored:

- 1) V. Vodopivec: MAJOLČICA (Mešan zbor)
- 2) J. Laharnar: LE PEVAJ (Mešan zbor)
- 3) J. Aljaž: ZORA (Moški zbor in bariton solo)
- 4) IGRA (Enodejanka)
- 5) V. Vodopivec: KNEZOV ZET (Mešan zbor)
- 6) PLES (Marušič Ema, spremlja na glasovir Mari Mavec)
- 7) H. Volarič: NEZAKONSKA MATI (solospjev Zofija Sulič)
- 8) MODRA DONAVA (Ples fantov in deklet "Slovenskega doma" spremljan s petjem Z. Sulič, na klavirju M. Mavec)
- 9) PRIHOD NOVEGA LETA (Živa slika).

PO KONČANEM SPOREDUI PLES IN SREČOLOV DO 4 URE ZJUTRAJ.

SVIRA ORKESTER.

Vse rojake in rojakinje vljudno vabi

Odbor

PROSLAVA EZDINJENJA V ROSARIJU

V nedeljo 8. t. m. se je vršila zaključna proslava Zedinjenja, katero je priredilo Jugoslovansko šolsko društvo u Rosariju.

Kljub silnim poplavam, ki so ravno v Rosariju bile silno hude, je bila udeležba precejšnija in proslava se je končala z najboljšim uspehom. Ko dobimo natančnejše poročilo, bomo o prireditvi obširneje poročali.

Domača zabava društva "Triglav" v Rosariju

Slovensko društvo "Triglav" v Rosariju bo priredilo v soboto 21. decembra, v društvenih prostorih, ulica Gral. Mitre 3924, domačo zabavo s plesom.

Vse rojake in rojakinje iz mesta in okolice vljudno vabi odbor, da se zabave v velikem številu udeleže.

Začetek zabave ob 9 uri in pol zvečer.

V slučaju slabega vremena, se bo zabava vršila prihodnjo soboto. Odbor.

Prireditve "Slovenskega doma"

Na BOŽIČ, 25. decembra se bo vršila naša tradicionalna božičnica v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657.

SILVESTROV VEČER se bo vršil istos v znani dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Božičnica v "Slovenskem domu"

Že od samega početka, ko so se ustanovila naša društva, je bila navada, da se je napravilo Mi- klavžev večer ali pa Božičnico. "Slovenski dom" hoče tej tradiciji še nadalje ostati zvest ter bo radi tega priredil na praznik 25. decem- bra ob 5 uri popoldne "Božičnico", v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657.

Božičnica bo prav posebno lepa. Na njej bo zabave dovolj za vse, tako za otroke, kakor za odrasle. Saj Vsi starši, ki želijo, da bi bili njihovi otroci na Božičnici obdarovani, naj te takoj prijavijo odboru. Dobro bi bilo, če navedejo tudi spol in starost otroka.

Ob istem času, ko društvena darila, se bo razdelilo tudi darila, ki jih bodo starši dali za svoje otroke! Torej starši! Ne odlašajte in pri- javite otroke takoj.

Obenem prosimo vse one, ki ljubi- jo naše male, da bi blagovolili kaj darovati zanje.

PRIREDITEV MLADINE Z VILLE DEVOTO

V soboto 21. decembra bo imela mladina z Ville Devoto prireditev, na kateri bo poleg drugega tudi tek- ma basket-balla.

Prireditve se bo pričela ob 9 uri zvečer in bo trajala do 4 zjutraj.

IZ UREDNIŠTVA

I. P., Villa Devoto: Vaš članek nam je došel prepozno v roke za tisk. Omejili smo se radi tega samo na prireditev.

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venerias

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi, Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpa- danje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez opera- cije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVONE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAATIZEM: kila, nadsa, gota, šib- kost srca, zdravimo po modernem nem- skem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ČREVA: colitis, razširjenje, kronična za- peka. GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi naprava- mi in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in me- plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Sloyen- kam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Po- strežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vi- nom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostorji pripravnji tu- di za svatbe.

Oprava in sobe za prenočišče popolnoma prenovljene Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Slovinci doma in po svetu

VESTI IZ PRIMORSKE IN JUGOSLAVIJE

"ISTRA-TRST-GORICA" RAZPUŠČENA

Današnje razmere v Evropi, so primorale jugoslovansko vlado, da je razpustila našo zvezo "Istra-Trst-Gorica", obenem je premoženje zaplenila.

S tem ukrepom je zadan nam Primorcem hud udarec.

To se je zgodilo očitno na pritisk italijanske vlade, radi "dobrega" sosledstva in "prijateljskih" odnošajev.

ZA DVIG KMETIJSTVA

Pod predsedstvom prefekta se je v Gorici ustanovil poseben konzorcij, ki ima nalogo skrbeti za upravo "Mlekarske šole" (Latteria didattica) v Tolminu in za "Zavod za gojenje vrtnin" (Azienda orto frutticola) v Gorici. Obe ustanovi sta s poučnim in praktičnim delom dosegli že tako otipljive uspehe za povdvi goriskega kmetijstva, da v polni meri zaslužita podporo v to poklicanih krogov. Člani konzorcija, ki naj oskarbi obema imenovanima zavodom sredstva, da bosta svoje delo še povečala in razširila, so med drugimi: Pokrajinski korporativni svet, Deželna uprava, Deželna hranilnica (Cassa di Risparmio), občina Tolmin in še nekaj drugih gospodarskih ustanov.

Letalski napad na Ljubljano

V četrtek 26. sept. je bil izvršen nad Ljubljano poskusni "letalski napad", ki naj bi pokazal, kako deluje naša aktivna in pasivna obramba. Prav posebej pa je bil ta napad tudi mišljen kot preizkušnja ljubljanskega prebivalstva. Zgledi drugih mest Evrope so dovolj jasno pokazali, da prebivalstvo, če je disciplinirano in če takoj pohiti v najbližja zaklonišča, zdaleka ne trpi toliko pred letalskimi napadi kakor nedisciplinirano prebivalstvo. Tako je pri tem napadu prav za prav sodelovala vsa Ljubljana in priznati moramo, da se je prebivalstvo še dokaj vestno držalo predpisov in vzelo tudi poskus za resno preizkušnjo, ki naj pokaže, ali bi pri resničnem napadu ušli sicer nepotrebni paniki.

Obrambne priprave

Prebivalstvo, ki je tisto dopoldne bilo po svojih opravkih po mestu in na ulicah, pač ni videlo vseh številnih priprav, ki so bile že pred tem izvršene. Popolnoma je bila izpeljana obramba mesta, pri kateri je sodelovalo topništvo in strojniške edinice. Prav tako so bile že zgodaj zjutraj zasedene razne ugodne opazovalne točke, ki so bile med seboj povezane ali s telefonskimi linijami, ali pa z optičnimi signalnimi napravami. V pripravljenosti pa ni bilo le vojaštvo topniškega in pehotnega polka, ampak tudi številne edinice, zaščitne službe ljubljanskega mesta. Zaščitna služba je organizirala obveščevalne, gradbeno-tehnične, zdravstvene, gasilske skupine za določevanje in uničevanje vojnih strupov. Tako je bilo vse pripravljeno, da se preizkusi celotna organizacija in da vidimo, kako bo delovala.

Vojaške edinice so razpredle opazovalno in obveščevalno službo daleč po deželi izven Ljubljane, s posebno skrbjo pa je bila pripravljena aktivna obramba Ljubljane. Redki gledalci, ki so ta dan obiskali Grad, so mogli opaziti, da je bila na Šancah postavljena cela baterija. Topništvo je bilo prav tako postavljeno na Rožniku, na letališču in celo na Šmarni gori. Še v večjem številu pa so bile posejane po ugodnih točkah strojniške čete. Ker je šlo za vaje, je bilo seveda tudi treba določiti mesta, na katera naj bi padle bombe. Na za to izbranih krajih so bile postavljene edinice 16. topni-

škega polka in 40. pehotnega polka, ki naj bi s prižiganjem petard označile kraje, kamor bi padle oskoplzivne bombe, z dimnimi bombami pa označile kraje, kamor bi padle zažigalne bombe in bombe s strupenimi plini. Zažigalne bombe je označeval pri večrajšnjem poskusu rdečkast dim, strupene bombe pa modrikast dim. Vojaki prav teh edinic so imeli nato nalogo, da so prevzeli vloge ranjencev, ponesrečencev in zastrupljencev, katerim je morala priskočiti na pomoč pasivna zaščita.

V pričakovanju

Ljubljana je že v dopoldanskih urah nudila prav zanimivo sliko. Ker se je razvedelo, da bo poskusni letalski napad, so seveda gospodinjje hitele s trga, kar se je le dalo, vse v strahu, da ji hnapad ne bi prehitel, medtem ko bi imele še vse bodoče kosilo v košarah pri sebi. Na cestah so vzbujali pozornost stražniki, ki so imeli čez ramena obešene torbice z maskami in pri Mestnem domu, kjer je bilo središče pasivne zaščite, je bilo videti polno skupin, ki so se pripravljale, da čimbolj vestno opravijo svoje naloge, ko bo prišel napad. Na grajskem stolpu, s katerega je na vse strani dober razgled, pa je bila glavna opazovalnica. Okrog 10 dopoldne so prispeli na stolp ljubljanski župan dr. Adlešič, general Janeč, upravnik policije dr. Hacin, šef mobilizacijskega odseka banske uprave dr. Ogrin, zastopniki mestnega zaščitnega urada in predsednik banovinsk. pododbora Rdečega križa dr. Fettich. Na stolpu je bila tudi vojaška opazovalna postaja ter opazovalnica za topništvo. Seveda na stolpu tudi ni manjkalo večno radovednih častnikarjev, ki so se nadejali, da bodo mogli z ljubljanskega Gradu najlepše zasledovati potek napada.

Nebo nad Ljubljano je bilo oblačno in meglena koprena je zakrivala razglede na bolj oddaljene kraje. Poleg tega so viseli oblaki razmeroma nizko. Vremenske razmere so bile za letalski bombni napad dokaj neugodne in zaradi tega tudi bombnikov ob pričakovanem času ni bilo.

Alarm

Precej kasneje je bilo sporočeno bombniki mesto v smeri proti severozahodu. Ker za hitre bombnike razdalja do Ljubljane ni nič posebnega, je vodstvo vaje ob 11.41 naročilo, naj se da znamenje, da se bliža letalski napad. Zatuli so sirene, oglasili so se zvonovi, dva alarmna strela z Gradu pa sta še povečala učinek opozorila. Skozi 5 minut je prodirljivi neekomerni glas siren opozarjal prebivalstvo, da se bližajo letala. Z Gradu je bilo kaj zanimivo opazovati, kako je začelo vsem pešcem na cestah "goret za petami". Prav hitro so se ulice izpraznile in vsi, ki so bili na cestah so se poskrili v bližnje veže. Tramvaji in avtomobili so obstali in po nekaj pičli minutah ni bilo na cestah videti nikogar več. Le tuintam so nadzirali prazne ulice stražniki, ki zaradi discipliniranosti občinstva niso imeli mnogo dela. Minil je čas, ki bi ga potrebovali bombniki, da bi prileteli nad Ljubljano. Ker jih le ni bilo, je vodstvo vaje vprašalo ponovno, kaj je z njimi. Prišlo je poročilo, da zaradi slabega vremena, nizkih oblakov, megle in dežja bombniki, ki naj bi izvršili napad, niso poleteli proti Ljubljani, ampak se vrnili na svojo postojanko v Zagreb. Da ne bi bile vse priprave zastoj, je vodstvo naročilo, naj polete nad Ljubljano kar tri šolska letala, ki so na našem ljubljanskem aerodromu. Prav zaradi tega je nastala mala zamuda, ki je šla nekaterim, ki so čakali po 12 v svojih uradih ali izven svojega doma na živce.

Napad

Letala so priletela nad Ljubljano najprej od severozhoda v bojni formaciji in so v isti smeri preletela nad Ljubljano. Sprejel jih je močan

ogonj iz strojnice, topovske baterije po so jim hotele preprečiti pot z baržnim ognjem. Po prvem letu so se letala obrnila in preletela Ljubljano od juga na sever čez Grad. Z Gradu so jih tedaj obstreljevali z vso vnaemo. Reglanje strojnice je odmevalo daleč naokrog po mestu, oster takt pa so nabijali topovi, ki so skoraj neprestano streljali. Letala so kakor v vojski hotela pokazati, da so opazila svojega nasprotnika in so v tretjem poletu, ki so ga napravila od severozhoda proti jugozahodu v strem letu navzdol pikirala grajske Šance, kar je pomenilo, da s strojniškimi ognjem obstreljujejo topove. Tako je za tem so se letala ločila ter se je eno takoj vrnilo nazaj proti Gradu in ponovno napadlo topničarje. Tudi ostali dve letali sta se vrnili in še enkrat napadli grajske postojanke, ki medtem seveda niso molčale. Zadnji napad je napravilo eno samo letalo, ki je preletelo Grad proti nebotičniku, se spustilo zelo nizko proti muzeju ter se vrnilo nazaj čez Grad. Za tem so letala po skoraj četrt ure trajajočem napadu odletela.

Pasivna obramba nastopi

Medtem so že stopile v akcijo številne edinice pasivne zaščite. Na glavnem kolodvoru, pri plinarni na Resljevi cesti, pri topniški delavnici, pred sodiščem, pred opero, pred tobačno tovarno, pri trimostju in pred nebotičnikom so petarde s pokom oznanile, da so ta mesta bila zadeta z rušilnimi bombami. Pred vojašnico 40. pehotnega polka, intendantskim skladiščem, šentjakobsko šolo, bansko palačo, meščansko šolo v Šiški in ljudsko šolo na Vodovodni cesti pa je rdeči dim pokazal, da so na ta mesta padle zažigalne bombe. Pred lekarno Leustek pri Zmajskem mostu, na križišču Miklošičeve in Pražakove ulice, pred kavarno Majcen na Tyrševi cesti in pri trnovski cerkvi pa je moder dim kazal, da so ceste okužene z vojnim strupom iperitom. Številne reševalne ekipe so takoj odhitele na označena mesta, na kraje požarov pa tudi gasilei. Vsem, ki so sodelovali pri vaji, je treba priznati, da so pokazali izredno požrtvovalnost, resnost in spretnost. Manj resno je bilo nestrpno občinstvo, ki je že začelo zapuščati svoja skrivališča kljub temu, da še ni bil dan znak, da je nevarnost minila. Četrt ure po letalskem napadu, ob tri četrt na 1 pa so sirene in zvonovi zopet oznanili, da je nevarnost napada odstranjena.

Zanimiva je bila tedaj slika Ljubljane. Ponekod so ulice oživele kakor ob največjih slovesnostih. Vse šole so nenadoma odprle svoja vrata, kolesarjev pa je bilo toliko, da se niso mogli zvrstiti. Za celo uro ustavljeni promet je v nekaj minutah spremenil sicer mirno Ljubljano v veliko mravljišče.

Nove minimalne mezde

Ljubljana, septembra. — V sredo 25. sept. se je vršila na banski upravi anketa o minimalnih mezdah na temelju nove ministrske uredbe, s katero je določena osnovna mezza 4 din na uro. Anketa je predsedoval načelnik kraljevske banske uprave, oddelka za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Kosi, a prisostvovali so ji zastopniki rudarskega glavarstva, inšpektor dela ter po 10 zastopnikov delodajalskih in delojemalskih ustanov. Zastopniki oblastev so zaslišali obe strani in na temelju njihovih izjavjanj bo g. ban dr. M. Natlačen v kratkem času izdal novo uredbo o minimalnih mezdah za področje dravske banovine. Od Delavske zbornice smo prejeli:

Ta dan je bila na poziv kr. banske uprave v prostorih banske uprave pod predsedstvom g. načelnika Ko-

si uradna anketa glede določitve novih minimalnih mezd za dravsko banovino. — Anketa je prisostvovala po 8 predstavnikov delodajalskih in delojemalskih organizacij ter po dva predstavnika delodajalske in Delavske zbornice.

V imenu delojemalske delegacije je predstavnik Delavske zbornice temeljil zahtevo po predpisu enotne minimalne mezde v višini 6 din za vse nekvalificirano delavstvo s sedanji druginjskimi razmerami in življenjskimi potrebami delavske družine ter je predlagal, če enotna mezza v gorju višini ne bi mogla biti uveljavljena, kot najskrajnejše, določitve dveh minimalnih mezd, in sicer 6 in 5 din, ter naj velja:

a) minimalna mezza 6 din za vse industrijske obrate, vsa sezonska podjetja, vso obrt v krajih z nad 5000 prebivalci in poleg tega še za kajigoveško in grafično obrt in industrijo, instalatersko obrt in dimnikarsko obrt, ne oziraje se na kraj obratovanja;

b) minimalna mezza 5 din pa naj

velja za vse pod a) naštetu obrt v krajih s pod 5000 prebivalci.

Po zaslišanju stališča delodajalcev in kratki debati je bila anketa zaključena ter bo kr. banska uprava izdala svojo odločbo o novih minimalnih mezdah, ki bodo stopile v veljavo z dnem objave.

Visoka cena koruzi

Koruza letošnjega pridelka ima za sedanje razmere zelo visoko ceno in zato se pojavljajo glasovi, da bo vlada vpeljala tudi za ta pridelek enak režim kakor za pšenico. Sprva je cena koruzi padala, sedaj pa se je spet uvrstila in velja stot umetno sušene koruze po 260 din, sveže pa 200 do 220 din. Visoka cena je vse-kakor neutemeljena, ker je bil letošnji pridelek obilen, po drugi strani pa je tudi dovolj živinske krme. Zdi se, da so se verižniki vrgli sedaj na koruzo, ker pri pšenici ne morejo več špekulirati. Koruza čezdalej bolj izginja s trga, obenem pa so na-

BOŽIČ

POHITITE Z VAŠO DENARNO POŠILJKO!

Manjka malo do Božičnih praznikov, ali vendar še lahko pošljete Vaši obitelji denarni dar, da dospe pravočasno, okoristujoč se našega načina nakazovanja potom BEZOJAVA. Vaš denar bo uročen prejemniku v gotovini a Vi boste prejeli odgovarjajočo povratnico z njegovim svojeročnim podpisom. Naš

Jugoslovanski Oddelek

Vas bo hitro in vljudno postregel.

NAŠ NAČIN NAKAZOVANJA S POVRATNO PRIZNANICO JE HITER, VAREN IN UGODEN. IZKORISTITE SE VEDNO Ž NJIM.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm 6. MITRE 562
Alsina 999 — Pueyrrédón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578
Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

stopile kot dober kupec tovarne špirta, ki ponujajo vsako ceno za koruzo; kajti cene špirta so tako visoke, da omogočajo tovarnam tudi dražji nakup koruze. Zategadel bo bržkone vlada prisiljena narediti red in določiti najvišjo ceno koruze, da s tem omogoči cenejšo hrano za pasivne kraje v naši državi.

VSE ŽIVLJENJSKE POTREBŠČINE SO SE PODRAŽILE

Indeks cen, katerega izdaja Narodna banka v Beogradu, dokazuje, da se je vse življenje v državi od lanskega oktobra pa do letos podražilo za okroglo 40% povprečno. Indeks živil je poskočil za 37.5 točk, indeks cen obleke je poskočil za 41.4 točke, pri drveh in razsvetljavi pa za 24.6 točk.

Proslava obletnice vkorakanja srbske junaške vojske v Subotico

Tudi Subotica je slovesno proslavila obletnico vkorakanja srbske junaške vojske v mesto pred 22. leti. V vseh cerkvah so bile zahvalne službe božje, v mestni občini pa je bila nato slavnostna občinska seja, na katero je prišel tudi general Bodi, ki je pred 22 leti kot major na čelu srbskih čet vkorakal v Subotico in ga jezopetne občina imenovala za svojega častnega občana. Skupaj s to proslavo je slavil tamkojšnji topniški polk svojo slavo. Knez-namestnik Pavle in vojni minister sta poslala pozdravni brzojavki.

NOV DENAR

Nove petindvajsetpanske kovanice bo začela Narodna banka dajati v promet 21. t. m., obenem pa bo začela unikatni iz prometa stare kovanice, ki bodo izgubili popolno veljavo 21. maja prihodnje leto. Novi kovanci po 25 par bodo imeli v premeru 2 cm in bodo 25 gramov težki. Vsredini bodo imeli luknjo v premeru 4 milim. Rob kovancev bo gladek. Izkovani so iz mešanice bakra in aluminijeve bronze.

Albumi za jugoslovenske otroke v Ameriki

200 albumov za otroke jugoslovenskih izseljencev v Ameriki sta sklenili narediti beograjsko društvo za zaščito slepih deklet in beograjsko žensko društvo. Albume bosta izdelali čisto na svoje stroške, v njih pa bodo slike naših narodnih noš iz vse države, popisi naših narodnih običajev in plesov ter slike naših naravnih krasot in mest. V Ameriki živi dosti takšnih naših otrok, ki so se rodili tam in šeno imeli nikdar prilike videti, kakšna je prav za prav njihova prava domovina. Tako se bodo iz omenjenih albumov, če jim pridejo res kdaj v roke, vsaj delno lahko seznanili z lepoto naših krajev in z običaji in življenju ljudi v Jugoslaviji. Morda bodo potem kaj bolj zahrepeneli po tem, da bi se kdaj za vselej vrnili v domovino njihovih staršev.

MLADI JUGOSLOVANSKI LETALCI

Posebno zvezo, ki se bo imenovala "Letalska mladina kraljevine Jugoslavije", so navdušeni letalci in jadranci ustanovili v Beogradu. Zveza vabi v svoj krog zlasti dijake in študente ter mladino iz obrtniških krogov, da bi se posvetila v velikem številu letalskemu športu. Zveza bo skrbela za to, da se čim bolj razvije jadralni šport in bo skušala dobiti tudi potrebna denarna sredstva v ta namen. Člani bodo plačevali po 1 dinar mesečno članarine, podporni po dva dinarja, ustanovitelji po 1000 din., veliki dobrotniki pa bodo plačali enkrat 10.000 dinarjev.

Kaznovani verižniki

1141 ljudi je bilo oktobra kaznovanih zaradi verižništva. To je doslej največja številka v naši državi. Maja jih je bilo kaznovanih 724, junija 56, julija 473, avgusta 744, septembra pa 891. Največ verižnikov je bilo v Vojvodini, potem v drinski banovini, moravski, vardarski, v vrvaski in dravski (79), v zetski 74, v Beogradu pa 51. Pretekli mesec je bilo devet grešnikov poslanih na prisilno bivanje in sicer po eden iz Slovenije in drinske banovine, sedem pa iz donavske banovine.

POTOVANJE PATRIJARHA GAVRILA PO JUŽNI SRBIJI

Pred kratkim je srbski pravoslavni patrijarh Gavril potoval po raznih krajih južne Srbije. O tem zdaj piše list "Seljačko kolo", ki ga ureja Adam Pribičević. List o tem potovanju med drugim tako-le pravi: "Časi so težavni za vse svet, tudi za našo domovino. Nihče ne more vedeti, kakšne težave se utegnejo nastati. Vsekakor pa je patrijarh šel med narod zato, da se pokaže, kako tudi srbska pravoslavna cerkev stoji skupaj s svojim narodom in državo in kako bo na braniku našega splošnega narodnega blaga in vsega tistega, kar smo si v težkih časih v morju krvi in solza izvojevali. To se jasno vidi iz vseh njegovih govorov, ki jih je imel in ki jih jasno preveva trdna volja, da ne damo tistega, kar je po zgodovini in žrtvah naše. Zato je patrijarh tudi najprej šel v tiste kraje, ki smo za nje dali največ žrtev in ki so najbolj ogroženi."

Tuja letala nad Kičevem

Dne 17. novembra zjutraj okoli 4 ure so letela tuja letala nad Bitoljem in Kičevom. Zaradi živahnega streljanja naše protiletalske obrambe in naših lovskih letal, ki so se takoj dvinila, so mogla tuja letala metati bombe v okolici Kičeva in blizu dveh bližnjih vasi. Tuja letala so se hitro umaknila. Človeških žrtev ni bilo in je samo nekaj stvarne škode. Ta "tuja" letala so bila italijanska.

PREVEČ HRVATOV JE IZSELJENIH

Sarajevski mesečnik "Napredek" prinaša članek o hrvatskih izseljencih, o katerih pravi, da se izseljujejo v najboljših letih, ko bi bili hrvatski domovini najbolj potrebni. Potem pa pravi: "825.000 izseljencev za nas, ki nas je 6 milijonov, je preveliko število, ker na vsakih 6 ljudi v domovini pride najmanj en

izseljenec. Kako naj preprečimo nadaljnje izseljevanje iz naših krajev? V tem naj nas uči Nemčija! Izseljevanje je treba preprečiti s tem, da bomo dvignili svoje gospodarstvo, da bomo meliorirali svoja zemljišča, gradili svojo industrijo v naših pasivnih krajih ter izvedli notranjo kolonizacijo."

Letalo zadelo v hrib

18. novembra ob 3.50 je zadelo neko dvomotorno letalo vrste "Blenheim" v planino Veliki Garac, koda 1316 pri Danilovgradu v zetski banovini. Po udaru je letalo eksplodiralo in se je trup vnel ter popolnoma zgorel, tako da je ostalo samo ogrodje letala. Do sedaj je ugotovljeno, da so bile v letalu štiri osebe. Tri trupla so popolnoma zoglenela, dočim je četrto ostalo celo. Vse bombe razen ene so eksplodirale, ko je letalo udarilo ob vrh. Municija za letalske strojnice je raztresena povsod naokrog.

Spomenik so odkrili v Zajčarju

Spomenik ustreljenim radikalom so pretekli mesec odkrili v Zajčarju. Tamkaj so bili namreč leta 1883, tedaj pred 57 leti ustreljeni radikali, ki so se bili uprli tedanjemu srbskemu kralju Milanu Obrenoviću, ker je gazil svobodo in ljudsko voljo. Takrat je bilo ustreljenih 20 radikalov. Tudi Aca Stanojević in Nikola Pašić sta bila takrat obsojena na smrt, sta pa pravčasno pobegnili, prvi na Bolgarsko, drugi v Avstrijo. Ko so odkrivali spomenik, je imel predsednik vlade g. Dragiša Cvetković govor, kjer je dejal, da je največja dolžnost vsakega državljanca, služiti domovini.

Kako letujemo na Korčuli

Korčula, septembra. — Ali je sploh upravičeno govoriti letos v septembru o "letovanju", ko je povsod v državi že v avgustu zavladal takšen nenavaden mráz?

Pač! Na Korčuli še sedaj v septembru lahko govorimo o poletju, ker je po nekoliko bolj vetrovnih dneh, ki so sledili vremenskim nepogodam v notranjosti države, sedaj tukaj že zopet zavladalo mirno in sončno ter toplo vreme, ki po lepoti nikakor ne zaostaja za najlepšim poletjem! Približuje se čas trgatve; to je navadno čas najstanovitnejšega lepega vremena, kar ga pozna jesen. Zato stari obiskovalci, poznalci Korčule, najrajši hodijo semkaj v tem času, ko so noči bolj prijeto-hladne, kot so sredi poletja, dnevi pa vedri, mirni in sončni, topli, a ne prevročni.

Kako letujemo na Korčuli?

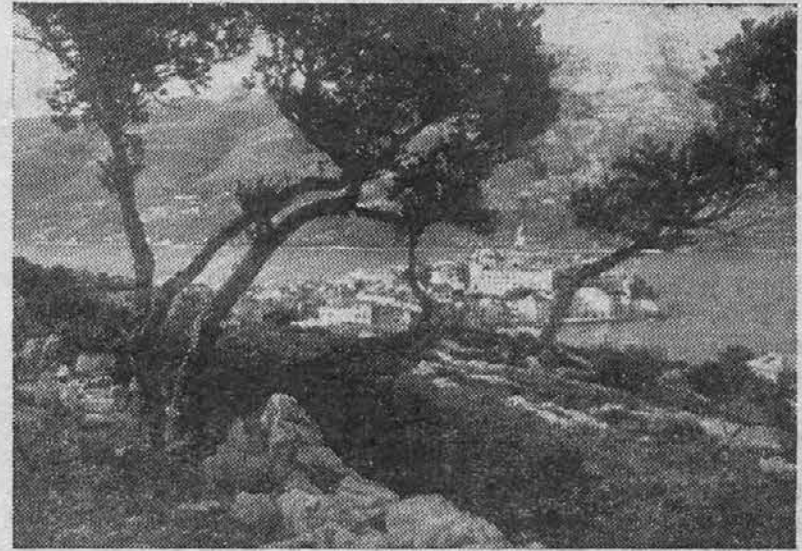
Lahko bi uporabili izraz "idealno"!

Vedeti je treba: Korčula ni mondeno, šumno letovišče in kopalnišče, kot so nekateri sloveči inozemski kraji; pa tudi, hvala Bogu, Korčula ni šla ono pot, katero so ubrala nekatera naša letovišča ob Jadranu, ki so s svojimi skromnimi sredstvi hotela za primerom ter slovečih tujih letovišč, — napravijo pa na

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Es. Aires

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILović
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

resnega obiskovalca prav zaradi te napihnjene skromnosti prej vtis predmestnega "tingl-tangla"!

Ne! Korčula nudi letoviščarju obilico sonca, obilo prekrasnega morja, nedopovedljivo lepo pokrajino, osvežujoče sprehode, ribarjenje, jadrnanje, izlete z motornimi in z navadnimi čolni; na razpolago so gostu prav lepe sobe, vsaj v boljših hotelih Korčule, v prvi vrsti v "Bon Reposu", ki s svojo prekrasno lego in opremo naravnost očara gosta. Cene so povsod razmeroma nizke v primeri z letošnjimi cenami živežu; celo "Bon Repos" je od 1. septembra znižal svoje že itak umerjene cene. Vse je, torej, obiskovalcu Korčule na razpolago, — le tistih šumnih zabav, ki si jih neki "letoviščarji" želijo, tukaj ni in ni!

Rekel bi, da je glavna karakteristika Korčule označena s temi besedami: je sončna, prelepa in mirna. Omenil sem, da se približuje čas trgatve; prav za prav se že sedaj čobi na vsakem koraku izvrstnega grozdja vseh mogočih vrst za skoraj smešno ceno 1 do 2 din za kilogram. Tukaj je kraj za one, ki se želijo podvreči tako imenovanemu "zdravljenju z grozdem!" Vsa bližnja in daljna okolica mesta, ves otok je prav za prav le en veliki vinograd. Zanimal sem se za nekatere vrste grozdja, ki jih tukaj v glavnem gojijo: našli so mi 8 vrst belih in 4 vrste črnega, — raznih okusov, razne velikosti zrna in grozda, razne oblike in zoritvenega termina. Tukaj je kraj za ljubitelje dobrega in nepokvarjenega vina! Tukaj je doma toliko vrst vina, ki po državi in izven nje slovijo kot drage specialitete: prošek, temni in svetli, sladek kot liker; bolj trpk, zelo močni "grk"; svetla, rezkega okusa "zlatarica"; "dingač", katerega slabe imitacije se točijo za drag denar po vsej državi, ker pravi dingač pridelujejo le v okolici Korčule na tako majnem prostoru in v tako majnih količinah, da ga za izvoz sploh menda prav nič ne pride v poštev! — Poleg teh specialitet, — ki pa tukaj še nimajo tako renomiranega slovesa in tudi ne tako renomiranih cen! — se tukaj toči tudi zelo poceni izvrstna domača črnina. Skoraj omedleti bi moral človek, ko se tukaj spomni, kaj vse mora piti v notranjosti države pod imenom "dalmatincea"...

Moram nehati govoriti o vinu že zaradi tega, da bi ne prišel v sum... Preiti mi kaže na smokve, ki jih na Korčuli pridobivajo v ogromnih količinah in v izvrstni kvaliteti. Škoda je, da se nihče ne spravi na racionalnejše izkoriščanje tega sladkega, okusnega, redilnega in zdravilnega sadeža, marveč ga tako rekoč razsipavajo za prav smešen denar: do 20 komadov za dinar!

Nadalje breskve prekrasnih vrst in okusov, hruške, mandeljni, orehi, — vsega tega daru božjega je sedaj Korčula polna; za nekaj dinarjev si človek domov nanese kar celo zalogo sadežev.

Blažen mir se razliva posebno zvečer in zgodaj zjutraj čez to prekrasno pokrajino, ki na vsakem koraku nudi očesu kakšno novo lepoto. Nikoli bi se ne naveličal izprehodov na 20 minut oddaljeni hribeeček "pri sv. Antonu", odkoder se gledalec zdi, kakor da bi — posebno ob sončnem zatonu! — narava razlila ves svoj čar čez množico otočkov, ki kakor razmetina dremljejo v mirni gladini Korčulanskega kanala! Ob tem času se oko kar ne more ločiti od pogleda na mogočni, daleč iztegnjeni hrbet Pelješca, ko se njegove

strme in gole skale prevlečejo s celo simfonijo barv, od žarečih, do temnovijolčastih; ko se podobna igra barv, nešetih in skoraj fantastično neresničnih, ponovi v tisočerihih niansah po vsem kanalu, tja doli do pred Dubovnika! Ali pa izprehodi k pol ure oddaljenemu "angleškemu stolpu", odkoder se podobni prizori ponujajo strmečemu očesu proti Hvaru in Splitu! Očarljivo lep je tudi sprehod na pobočje brda Sv. Ulije, tja do samostana "Veve Gospe ož Karmela"! Pol ure vožnje s čolnom in tri četrt ure peš hoje po složni poti te pripelje do te krasne razgledne točke; iskreno so mi bili hvaležni za nasvet vsi, ki so se tjakaj podali!

Kaj bi naj še rekel o morju, če bi ne zadoščala omemba, da še v globini kakih 7—10 metrov vidiš vsak kamenček na dnu, da je mirno, toplo in snažno? Ne obdudujejo ga zama vsi tujei, ki pridejo k nam!

Sedaj se spet pričinja nočni ribolov "pod svečo": noč za nočjo je morje posuto s številnimi čolni, ki počasi, neslišno drse čez gladino. Na pramcu čolna je montirana močna luč, navadno "Petromax" od 200—500 sveč, ki privablja in kar nekam hipnotizira ribe, da silijo pod njo. Nad lučjo stoji ribič z ostni in čarka na svoj plen, ki ga nabode in potegne v čoln. Ali pa lovi kar z navadnimi trniki, ker riba, zmešana od luči, zgubi svojo navadno previdnost ter hlastno zagrabi za bleščeči se trnek tudi brez vsake vabe. Poznam dva človeka, ki sta tako enostavno v eni sami noči nalovila 315 lepih skuš! Prijatelji ribarjenja in ribe torej lahko pridejo do svojega užitka.

Le zakaj neki še odlašajo in odlašajo tisti, ki so potrebni oddiha? Mar se še vedno dajo begati in plašiti z najbolj neumnimi in neresničnimi, večinoma tendenciozno prišepetavanimi izmišljotinami o nekakšni "nevarnosti" na Korčuli in na otokih sploh?

Ko bi le vedeli, kako prisrčno smo se tukaj nasmejali, ko smo zvedeli za nekaj teh rae!

Ne le, da ni ne tukaj, ne na vsej poti sploh niti sledu kakšne nevarnosti, temveč si mirnejšega in spokojnejšega kotička niti zamišljati ne morem! Ponavljam, da bi mi tukaj o celi vojni sploh niesar ne vedeli, če bi ne imeli časopisov in radio-aparatom!

In še nekaj: imel sem že večkrat priložnost govoriti o Korčuli z raznimi zelo slovečimi zdravniki, našimi in inozemskimi. Čital sem njihove izjave, ki so jih navadno ob odhodu podali tako kot gostje "Bon Reposu", kakor tudi kot strokovnjaki-medicinci. Preširoko bi se moral razpisati, če bi hotel le v izvleku ponoviti njihovo hvalo Korčuli in njenemu podnebjju; pač pa lahko rečem, da bi marsikatero sloveče kopalnišče lahko bilo ponosno, če bi se strokovnaki tako izražali o njem!

Pridite semkaj, ker je tudi skromnejšim sredstvom vse na razpolago! Ne boste razočarani ne nad Korčulo, ne nad "Bon Reposom"!
F. R. D.

Dr. Nicolás Martín
ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE
Posvetovanje za naročnike Slovenskega lista brezplačno.
ARENALES 1361
U. T. 41-3520, Buenos Aires

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni
Dr. A. AZAGUIRRE.

Umamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Ženske bolezni

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE.
Zdravniški pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

ZA POUK IN ZABAVO

NAŠI MOŽJE

Anton Tomaž Linhart

Naš prvi dramatični pisatelj se je rodil v Radovljici na Gorenjskem 11. decembra 1756. Oče mu je bil z Moravskega, mati pa rojena Homanova iz Radovljice. Ko je dovršil ljubljansko gimnazijo, je stopil v stiški samostan, a ga je zapustil že čez dve leti in šel na Dunaj, kjer se je izučil v policijski, trgovski in finančni stroki. Vrnivši se v Ljubljano, je služboval najprej v knezoškofijski pisarni, nato pri okrožnem uradu v Ljubljani, pozneje kot okrožno-šolski komisar in končno kot tajnik deželnih stanov. Še ne 39-letnega moža je smrt na naglem pokosila 14. julija 1795.

S smrtjo Linharta, kateremu je bil Zois voditelj in prijatelj, so propadli bogati načrti, ki sta jih snovala oba moža. "Kako naj Vam povem žalostno vest — Linharta ni več!" je pisal Zois Vodniku. "Solze bom žrtvoval nepozabnemu prijatelju — in ga skoro obiskal v grobu. ... Po Linhartovi smrti se mi nič več ne zljubi, bolan sem, zlovolfjen, otožen in nemiren. ..."

Linhart je pisal v mladih letih v nemškem jeziku, izdal je nemško žalostno in zbirko nemških pesmi, ki pa že kažejo njegovo zanimanje in ljubezen za slovenski svet, v katerega se je kmalu poglobil pod Zoiso-vo vodstvom. Že v letih 1788—1791 je podal v dveh zvezkih nemško pisani "Poizkus zgodovine Kranjske in ostalih južnih Slovanov". V tem delu je zavzel nasproti prejšnjim zgodovinarjem kritično stališče, njegovo delo nosi vse znake znanstvenega raziskovanja. Ni mu šlo za to, da poda zgodovino cesarjev in močev, podati je hotel "razvoj človeštva v tem malem delu Evrope", zasledoval je, "kako so vplivali dogodki na meščansko stanje prebivalstva in vzroke ter posledice usode onih narodov, ki so stanovali ali potovali po teh deželah". Že se glasno javlja narodna zavest; Avstrija mu je kakor Rusija slovenska država in "noben narod ne zasluži pozornosti zgodovinarja, filozofa in državnika v taki meri kakor Slovani".

Največjo zaslugo pa si je pridobil s tem, da je osvojil slovensčini gledališče. Začetke slovenske dramatične imamo sicer že ob koncu XVII. in ob začetku XVIII. stoletja, ko so prirejali pasijonske sprevede — to so dramatične predstave Jezusovega trpljenja — v slovenskem jeziku. A te igre so kmalu prenehale. Ob Zoisovem času, ko so imeli drugi narodi že bogato dramsko književnost, so slišali z ljubljanskega odra le nemško ali laško besedo. Samo mladi Zois je včasih poslovenil to ali ono pesem, da je razveselil slovenske poslušavce. Slovensko dramsko literaturo je ustvaril šele Linhart, 28. decembra 1789. leta so igrali na ljubljanskem gledališkem odru — igralci so bili sami odlični ljubljanci — Linhartovo "Županovo Meko" in leto pozneje je zagledala beli dan druga njegova igra "Veseli dan, ali Matiček se ženi". Igrista izvršno delo, napisal ju je Linhart po nemškem oziroma francoskem izvorniku, a tujih predlag ni suhoparno prevel, temveč je dejansko presadil na Slovensko in podal — zlasti v "Matičku" sliko naših

ljudij in naših razmer. Igrita sta še danes priljubljena in obe sta bili igrani tudi že tukaj v Buenos Airesu. Tako je položil temelj slovenski dramatik in pokazal pot kako si lahko ustvarimo dramsko književnost.

Po Linhartovi in Zoisovi smrti je gospodovala nemščina na ljubljanskem odru in še dolgo dobo nam niso bile razmere naklonjene, da bi kdorkoli nadaljeval Linhartovo delo. Šele v drugi polovici XIX. stoletja smo si morali v drugič ustvariti dramsko gledališče: na čitalniških, mestnih in deželskih odrih je vnovič zaslovelo Linhartovo ime, slovenski narod se je poklonil spominu svojega prvega dramatika.

Italijanski načrti z Albanijo

Pariški "Der Neue Tag" z dne 2. septembra prinaša članek pod tem naslovom, iz katerega povzemamo sledeče misli.

Svoječasna zasedba Albanije od strani Italije je bila od nasprotne strani gledana kot izključno vojaška poteza. Takrat in še pozneje so videli v njej začetek velike politične, diplomatske in če se ne bi dalo izogniti tudi vojaške ofenzive proti balkanskim državam. Zadnji cilj tega koraka bi bilo popolno zavzetje Balkana. Po poltrem letu italijanskega ustvarjanja v Albaniji so lahko razni zanimanci spoznali, da ima Italija popolnoma druge cilje z Albanijo, kakor jih prikazuje sovržna propaganda.

Ravno pred kratkim so bile razblinjene vse domneve o italijanskem "skoku preko Adrije" z italijanske in albanske strani, ko so sprožili javno debato o uresničitvi neposredne železniške zveze med Italijo in Bosporjem. Kot je znano, Italija nima nobene ugodne suhozemne poti na jugovzhodni del Balkanskega polotoka do anatolske proge in preko njenega, pred kratkim dovršenega podaljšanja — Bagdadske železnice do Perzijskega zaliva s Prednjim Vzhodom. Železniška pot iz Milana n. pr. vodi sedaj preko Benetk in Trsta, odtod pa po Jugoslaviji skozi Ljubljano, Zagreb po oni veliki poti, ki vozi naravnost skozi Jugoslavijo v Bolgarijo, v Carigrad in Bospor.

Tudi po morju nima Italija ugodne poti do teh važnih vrat med Vzhodom in Zahodom. Načrt nove "transbalkanske proge" naj bi skrajšal suhozemne in morske ovinkne na poti iz Rima proti Carigradu. Po novih načrtih bi bila nova železniška zveza nadaljevanje proge Rim—Brindisi, preko morja pa bi šla proga od albanskega pristanišča Valone. Tu je razdalja med Italijo in Albanijo najmanjša (110 km). Od Valone bi zgradili novo progo preko Albanije do Florine v Grčiji. Ta proga bi merila 160 km. Za zvezo Florine z glavno progo proti Solunu je potrebna zopet 100 km dolga železnica, tako da bi v celem zadovalo 260 km nove proge za direktno železniško zvezo med Rimom in Bosporjem.

Že pri površnem pregledu tega načrta se da spoznati velik pomen Albanije v okviru teh italijanskih pro-

metnih načrtov. Albanijo bo mogoče vključiti v opisan načrt le, ko bo Albanija sama imela lastno železniško omrežje. Doslej Albanija železniških poti nima. Italijanska uprava je že dalj časa po zasedbi deleže pripravljala načrte za progo, ki bi vodila od Drača ob albanski obali do Valone. Izbrah vojne je prekinil izpolnitev teh načrtov, pozabljeni pa niso. Nove napovedi nam to potrjujejo. Največ koristi bi imela od tega Valona, ki bo verjetno postala eno izmed najvažnejših trgovskih središč na Balkanu. Že v zadnjih letih je pomen tega pristanišča izredno poskočil. Valona je zadnja postaja na poti od nahajališča surovega olja. Zaradi tesnega gospodarskega sodelovanja med Italijo in Albanijo je bila Italija že pred sedanjim stanjem v največji meri udeležena pri iskanju zemeljskih zakladov na tem prostoru. Od leta 1925, ko so bila vrnanja najuspešnejša, je pridobivanje surovega olja stalno naraščalo.

Nič mnogo bolje kot z železniškim omrežjem ni z modernim albanskim cestnim omrežjem. Italija je komaj začela z gradnjo novih cest in mostov. Rimski uradni list je baš pred nekaj meseci objavil, da je za izredna javna dela v Albaniji določenih 580 milijonov lir.

Taki so torej po omenjenem članku italijanski načrti z Albanijo.

Sedaj pa, ko Grki Italijane podo iz Albanije, bodo padli ti lepi načrti v vodo!

Aden, straža Indijskega oceana

Dve morji se srečata, se pretakata drugo v drugo. Tam, kjer se srečajo njuni valovi, štrli iz vode kamenit otok, ugasi ognjenik, skalnat in raven, brez rastlin in živali. Toda stoji tam in dvoje morij obvladuje. V toku stoletij sta naplavila oba oceana pesek in prod; ta prod, kamenje in ohlajena lava so naravni most od otoka do suhe zemlje na Arabskem polotoku. Toda tudi tu vlada revščina in puščoba. Nesmiljeno tropsko sonce in solni veter z obeh morij sta se združila in onemogočata v tej žalostni puščobi vsako rastlinsko ali človeško življenje. Nekaj malih nomadskih plemen živi tod, dve ali tri oaze oživljajo pokrajino, to je vse. Na tem trdem, golem ognjeniškem otoku brez zaledja stoji eno najbogatejših mest na svetu. Narava včasih dopušča take igre. To je mesto Aden.

Nad Adenom plapola angleška zastava. Aden je stara angleška kolonija. London železno čuva nad tem mestom sredi puščobe. Kajti zemljepisni položaj Adena je edinstven. Mesto, ležeče ob izhodu Rdečega morja, je ključ do Indijskega oceana, ki se pričenja ob vnožju adenskih skal. Mnogo vzhodnoafriške trgovine gre skozi adensko pristanišče. Ta govinna in promet med Angleško Indijo in Evropo sta osredotočena v Adenu. Pot v Indijo, najvažnejša žila v telesu angleškega svetovnega cesarstva vodi skozi Aden. To je pomorska pot, ki gre postopoma preko Gibraltarja, Malte, Cipra, Port Saida in Adena v Bombaj, Kalkuto. ...

Odkar je Aden angleški, je pomen tega mesta stalno naraščal. Ta naraščajoči vpliv je še podkrepila l. 1937 odredba angleške vlade, ki

je Aden izločila iz osrednjega angleškega upravnega sistema in ga povzdignila v samostojno kolonijo z lastnim guvernerjem. K tej koloniji spada poleg mesta 190 kv. kilometrov veliko zaledje, v katerem je postala važna karavansko središče oaza Šeik Oatman, dva otoka v Adenskem zalivu in končno mogočni Protektorat na arabski celini sami, ki je tako velik kot Britansko otočje, samo da je pust, suh in zelo redko naseljen. Ta arabski fevdalni državni Jemen, sosedni protektorat je dal Angležem priliko, priti v dobre odnose z gospodarjem Arabije, Ibn Saudom.

Aden ima 55.000 prebivalcev, ki žive vsi izključno od trgovine. Tonaža tega pristanišča se da komaj primerjati z največjimi evropskimi lukami Antwerpen, London, Marseille, Hamburg; ladje pristajajo tam večinoma le zato, da se preskrbe z živežem, vodo in gorivom. Zato se tudi večina — tri četrtine — prebivalstva peča s tehi potrebščinami in v miru zelo dobro živi. Poleg tega so zrasle v mestu banke, spedijski uradi, zavarovalnice, trgovske hiše itd. kot naravni spremljevalci pristaniškega prometa. Celo lasten izvoz je organiziral Aden iz te sicer tako zelo prazne in revne zemlje, izvažajo namreč sol. V Adenu pridobivajo danes skoraj največ soli na svetu. Iz zaledja, protektorata in Jemena pa izvažajo še kavo, tobak, kožo in dateljne.

Po padu Somalije se bo težišče bojev med Angleži in Italijani verjetno približalo temu važnemu braniku dveh oceanov.

Toda kakor so sedaj razmere nastale, Italijani ne bodo mogli dalje in je verjetno, da bodo tam kjer so tudi obtiali, če ne bodo celo uničeni.

GOSPODAR V HIŠI

V Indiji se je oče pričkal s sinom o tem, kdo da je splošno gospodar v hiši, ali je to mož ali žena. Sin je menil, da je to seveda mož, vendar je bil njegov oče drugačnih misli.

"Potuj skozi deželo! Dam ti voz s par konji in pa sto kokoši. V tistih hišah, kjer boš dognal, da ima žena vso oblast, pusti po eno kokoš. Kjer boš pa videl, da je mož gospodar, pa enega konja."

Sin je storil, kakor mu je bilo rečeno, in se je odpravil na pot. Kmalu je bil jako presenečen, ko je videl, kako se mu število njegovih kokoši manjša, medtem ko ni bil imel še nobene prilike, da bi bil podaril enega od obeh konj. Že zdavnaj je bil sprevidel, da je obveljalo očeto-vo mnenje. Tedaj pa, ko je bil razdal že devet in devetdeset kokoši, je prispel na osamljeno kmetijo in je tudi ondi vprašal, kdo da je gospodar v hiši.

"To sem seveda jaz", je odvrnil plečat možakar in se je zasmeljal.

"Dokaži to!" je rekel prišlec.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

KADAR IŠCETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

TALLER DE CARROCERIAS

"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK

Barvanje sistema "Duco" — Tapeiranje — Prevlaka — Kabine — Karoserije — Popravljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES
U. T. 203 - 1298 Quilmes

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA
Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Kmet je poklical svojo ženo, ki je s skromnimi besedami potrdila, da je v tej hiši seveda le njen mož gospodar.

"V redu," je zadovoljno odgovoril obiskovalec, "izberi si enega svojih konj!"

Kmet si je ogledoval konja in je dejal: "Dajte mi rjava!"

Komaj je bil to izustil ko ga je žena prijela za rokav, ga potegnula v stran in mu je nekaj odločno dopovedovala.

Nato je kmet spet pristojil k tujcu in rekel: "No, dajte mi rajši belca!"

"Kaj še!" je ogorčeno vzkliknil prišlec, "samo kokoš dobite!"

Potem je osupli zakonski dvojici vrgel poslednjo kokoš pred noge in se je s par konji in praznim vozom odpeljal domov. (H. B.)

Za naše gospodinje

DEKLIŠKI PREDPASNIKI

Mali dekliški prepasniki učinkujejo vse bolj ljubko, če jih opremimo z ličnim barvastim vezenjem. S takšnim vezenjem obšijemo rob predpasnika, ki ga ukrojujemo dovolj dolgega, da zakrijemo z njim otroško obleko. Nad barvasto vezeno črto uvezemo v svetlo tvorivo predpanika lične male motive, ki predstavljajo živalice ali kmečke figure.

MLEKO V POLETJU

Mleko je eno od najpopolnejših in najbolj živih, kar jih imamo. Vsebuje vsa hraniva, ki so potrebna za življenje v lahko prebavljivi in ugodni sestavi.

V toplih dneh se večkrat pripeti, da se mleko sesiri ali skisa in je le težko uporabljivo.

Mleko je treba takoj, ko ga dobiš, zavreti in dati na hladno. Najbolje je, da izliješ mleko v lončeno posodo, ki jo postaviš na hladno. Šele ko je mleko mrzlo, se sme pokriti.

Po mnogih mestnih stanovanjih pa ni nobenega pravega hladnega mesta. Vendar je moči mleko nepokvarjeno ohraniti, ako ga zvečer še enkrat prevreš in spet ohladiš. Prostor, kjer imaš mleko, mora biti temen in hladen, ker se na svetlobi ali na soncu tvorijo bakterije in se melko skisa. Nikoli pa ne smeš mleka pustiti v stekleni posodi ali v steklenici.

Smetano z mleka in tudi kožico, ki je nihče neče v kavi, je treba spravljati na hladnem in temnem prostoru. Če je drugače ne uporabiš za kuhu, pa napravi presno maslo iz nje, kadar je je dovolj skupaj.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje **MARKO RADALJ**

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Že ske bolezni, bolezn maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Bele lilije cveto.

Z ohleko nedolžnosti se odenejo slovenske poljane, ko praznuje kršćanski svet praznik Brezmadežne. V tej deželi pa cveto temu prazniku bele lilije.

In še celo velikomestne ulice zavetovelo belo ta dan. Kakor cvetovi vtovi se zdijo, ko se vsipljejo po pisanih cestah belooblečeni prvoobhajanci.

Za premnoge je to le nek izreden prizorček, košček poezije, vidna sprememba v vsakdanjosti mestnega vrveža. Stariši često gledajo na ta dan le kot na posebno posrečeno priliko, da svoje otroke pokažejo v čim prikupnejši zunanosti. Otroci sami, ki so tiste bele cvetke, s katerimi je okrašena ulica, trg in cerkve, tudi prav preveč lahko obvisijo le na zunanosti dogodka, ne da bi doumeli globoko notranjo vsebino velikega dejanja, katero je dalo povoda za nedolžno obleko prvega svetega Obhajila, ki so ga prejeli na praznik Brezmadežne.

Celo med vernimi in dobrimi kristjani je v tem belem slavlju mnogo površnosti; kaj pa naj pomeni potentakem tistim, katerim je vera že docela ugasnila!

Toda še je, in tudi v tem mestu in med to nevero, prav mnogo takih, ki to belo barvo praznika Brezmadežne prav pojmujejo, ki razumejo, da je nedolžna barva le viden izraz nevidne dušne nedolžnosti notranje srčne lepote, s katero je bila odeta Brezmadežna, tiste lepote katera krasi sreča prvoobhajancev, ki blesti v vsaki duši, katera živi v božji milosti...

Kako? To je pa kar pridiga! Pa nikar se ne razburjajte, cenjeni bralci. Saj ne bo več dolga. Samo eno resnico naj pribijem, ki je važna zlasti za starše, pa tudi za vsakega zemljana osebno.

Po neizprosni postavi je vse podvrženo razkroju. Hiša, prepuščena sama sebi, se poruši; cvetlica odrezana ovne; zastana voda se usmradi; živa barva obledi... Vse, prav vse stvari v vidnem svetu so podvržene temu neizprosni zakonu in koliko sila mora človeški duh obrniti v to, da zadrži ta razkroj. Povsem nasprotna je ta resnica z nesmiselno "razvojno teorijo".

Prav isto je pa tudi s človekom. Tudi njegove notranje sposobnosti

so podvržene isti postavi dekadence. Kakor se umaze, bela obleka, če je skrbno ne pazi, tako se skali tudi nedolžno sree, ako je prepuščeno brez vodstva samo sebi; kakor zarjavi svetla kovina in ni več za kras temveč za kvar, tako se čednost v sreč spravrže v slabost in nakoz...

Taka je s človekom! In ta njegova naravna, nagnjenost k slabemu je celo tako velika, da se skuša samega sebe prepričati, da se slabosti niti upirati ni treba. Tako se prepusti neurejenim gonom svojega telesa in izprijenega sreča. Človek, ki je bil po božji podobni ustvarjen z nalogo da raste kvišku, k soncu, se je obrnil v tla in celo svoje sree zakopal... čeprav je samo telo obsojeno na jamo.

Bele lilije praznika prvega svetega obhajila so klic vsem, da je naloga življenja prav posebno v tem, da se človek upira vsemu tistemu, kar preti človeku, da ga potegne v živalske nižine: da vedno vrši delo vrtnarja sam v sebi, ki striže kvarne izrastke svojih slabosti.

Če človek tega dela ne vrši, če išče svojo srečo izven tistih potov, ki jih je človeku oertal Bog v zapovedih, se kaznuje samega sebe, ker vedno nekaj lovi, česar nikoli ne ujame in je konec njegovega življenja popolen brezup...

Gotovo, da se vsi ljudje ne strinjajo s temi besedami! Tudi zarjavela verižica se nikoli ne premisli in umazan prt se nikoli sam ne očisti... čeprav vsak človek ve, da je rja in madež nakaza!... To je pač tragika človeka, ki se da preslepiti tako daleč, da niti ne razume več prav kaj je zanj nesreča.

Dan belih lilij lepo pokazuje, kje naj bi človek iskal in kje vgojiteljji našli sredstev, da se človek vzdri v ravnotežju in na tisti poti, ki k sreči vodi.

Tudi marsikatera slovenska družina je imela oni dan nedolžno veselje v svoji hiši.

Tudi Zorka in Silvo Kurinčič sta tisti dan prvič pristopila k božji mizi.

Ena najganljivejših slovesnosti je prvo sv. obhajilo. Malokdo je mogel tako zelo preglušiti svojo vest, da mu ne bi ta dan nekaj zdramilo sreča, ko vidi te nedolžne obraze. V otroku

še ni nič tistega boja s strastjo, zato ničesar ni, kar bi njegovi nedolžni duši zapiralo polet v večne resnice svete vere. Iz njegovega obraza govori zato nedolžno sree in to nujno gane tistega, ki je v njem še kaj božjega.

Kako ne bi torej z malimi praznovali vsi tak dan z veseljem in še svoje povabijo. Saj bi jih kar vse! Toda kam naj bi jih pa postavili v tem mestu, v tesnem stanovanju?! Če je miza velika, ni prostora za goste, če je majhna, pa nimajo kam sedeti.

Človek pa je z veselimi rad vesel. In če je veselje tako lepo, tako nedolžno, potem je še več povoda zato, da sem tudi jaz pohitel tja na ulico Garay do Kurinčiča.

Silvo in Zorka sta me kar prva opazila. Kdo pa sta ta dva? bo nemara kdo ugibal.

Ko bi Kurinčiči živeli tam nekje na Paternalu, bi Zorko in Silvoja gotovo vsi poznali, ker bi gotovo marsikaj stopila na oder pred gledalce. Tamkaj v Parque Patricios sta pa preveč oddaljena od slovenske javnosti.

Pa, oprostito, tole sem nameraval povedati: Pozdravila sta, pa prav lepo po naše in vsak svojo spominsko podobico sta mi dala.

Pa kaj je to posebnega? Je! Nekaj posebnega!

Slika sama je lepa, je božja, kot so vse tovrstne; toda ne verjame, da je bila letos kaka prvoobhajilna podobica tiskana tako kot Zorkina in Silvova.

"Spomin Prvega sv. Obhajila, 8 decembra..."

To je tisto, kar je posebnega. Da je to po slovensko natiskano!

So pa Tolminci trdi Slovenci! Silvo in Zorka sta neizpodbitni priči tega, ker oba, čeprav živita obe družini med samimi neslovinci, dobro

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktörja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

drobita po naše.

Kdor pa pozna tiste obraze, ki so bili dobrovoljno zbrani pri veseli mizi, pa vidi še več.

Gori na koncu predseduje častiljivi Andrej Čebokli, tam v sredi se veselo smeje zastopnik slovenske pesni Trebše, zraven njega pa urednik "Našega Doma" iz Ville Devoto, kozarec pa polni Frane, ki je bil nekoč doma predsednik prosvetnega društva, ki je že tudi tukaj nosil čast predsednika in delavnega moža v društvenem življenju.

Polna miza se je smehljala, skladovnica sodov in steklenice je zadovoljno čakala, kdaj pridejo na vrsto...

Pa škoda, da je bil moj čas tako na kratko odmerjen, da smo komaj dobro v roke segli!

Če smo bili dobre volje! To bomo pa videli tudi na fotografiji.

Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

15. dec. maša na Paternalu za Katarino Stanta, Molitve na Avellanedi.

22. dec. maša na Avellanedi za Marijo in Franco Fatur. Molitve na Paternalu.

Božič: Polnočnica na Paternalu, maša za starše in brate Pisk. Ob 10 uri na Avellanedi.

Molitve na Paternalu.
Romanje v San Antonio bo 12. januarja. Odhod z Plaza Once ob 8 uri. Vlak se ustavi v Floresu in Liniersu.

Priglasite se za vozne listke.
Božič je tu. Prišel je Odrešenik, pa bo malo pomagano s tem tistemu kristjanu, kateri se noče potruditi

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

do njega. Kakor so pastirci hiteli k jaslicam, tako smo povabljeni tudi mi, da hitimo k Jezusu. Adventni čas je čas pokore in očiščenja.

Uporabite vsi te dneve tudi v to, da za svojo dušo poskrbite. Stopite k spovedi in sv. Obhajilu. Kdor se želi spovedati po slovensko, ima zato priliko vsak dan dopolne v cerkvi Santa Rosa de Lima (Pasco y Belgrano) v spovednici, ki nosi moje ime. V soboto tudi popoldne in zvečer, v nedeljo samo do 9 ure doma, potem pa tam, kjer je sveta maša.

Janez Hladnik.

Letos kakor prejšnja leta KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

vam nudi najmodernejša blaga znanih tovarov CAMPER in SAINFIELD.

Vedno kakor vam je znano delo prvovrstno in cene nepretirane!

GARMENDIA

4947

ZGODOVINSKI ROMAN Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 208

Torej, Ivan, ti jo hočeš za ženo? — se nasmeji kneginja Ana, ko je opazila kmeta, ki so ga vsi poznali pod imenom neumni Ivan.

— Jaz — jaz — bi hotel.

— Dobro, stopi bližje! — Tu imaš ženina, Tatjana, takega si si zaslužila! — se obrne kneginja k mladi deklici. — Župnik začnite!

Stari neumni Ivan se približa, toda v tem trenutku skoči iz klopi gozdar Nikita, se prikloni pred kneginjo in reče:

— Jaz sem pripravljen vzeti Tatjano za ženo!

— Ti? — se začudi kneginja. — Dobro naj bo!

Tako je duhovnik poročil Tatjano z gozdarjem Nikito.

Še istega dne sta se preselila v hišo, ki jo je kneginja podarila mlademu zakonskemu paru.

Tužno in jokaje je stopila Tatjana v svoj novi dom.

Ko sta prišla v hišico, sede Nikita poleg nje, jo nežno prime za roko in reče:

— Tatjana, vem, da ljubiš kneza Alekseja, vem, da te je hotela njegova mati komurkoli dati za ženo, samo da ne bi postala njena snaha.

Jaz sem se javil, da te bom vzel za ženo, — toda sedaj ti oblubljam, da ti bom brat, tvoj zvesti prijatelj in da ne bom nikoli prekoračil praga tvoje sobe!

Tatjana ga hvaležno pogleda. Sedaj ji je bilo vse jasno, zakaj se je Nikita javil, da jo hoče za ženo.

Tako sta živela pod isto streho in Nikita ni nikoli zahteval zase pravice, ki jo ima zakonski mož, — živel sta kakor brat in sestra, skupaj sta delala, medtem pa je ona neprestano mislila na onega, ki ji je pri-

segel večno ljubezen, ki pa jo je sedaj zapustil in pozabil.

Mladi poročnik knez Aleksej Lapčinski je sedel v svojem elegantno opremljenem stanovanju v Moskvi.

Pisal je Tatjani pismo.

Mnogo časa je že minilo, odkar je prišel v Moskvo, že mnogo pisem je poslal Tatjani, toda do danes mu ni še na nobeno pismo odgovorila.

Današnje pismo je bilo obupno, — pisal ji je, da bo odpotoval domov, če mu zopet ne bo odgovorila.

Ravnokar je končal pismo in poklical svojega slugo, ki mu je ukazal, naj izroči pismo glasniku, ko se pojavi vojak, ki je prišel od guvernerja.

— Gospod poročnik, — je javil vojak in pozdravil po vojaško mladega častnika, — gospod guverner vam pošilja to pismo, ki je ravnokar prispelo.

Aleksej vzame pismo.

On ga odpre in prečita:

Bilo je od njegove matere. Mili moj sin Aleksej!

Veseli me, da v Moskvi ugodno živiš in da si se uživel v vojaško življenje. Guverner grof Sokolnikov mi poroča, da često zahajaš v njegovo hišo, kar me zelo veseli. Njegova hčerka Nastasja je zelo lepa in dobra deklica in jaz bi bila srečna, če bi jo ti vzela za ženo!

Premišluj torej o tem in če Bog da, bom kmalu prišla na tvojo zaroko.

Pri nas ni ničesar novega. Piši mi kmalu!

Obljublja in poljublja te tvoja Mama.

P. P. Tatjana se je pred nekaj meseci poročila. To sem ti pozabila doslej sporočiti.

Ko je Aleksej prečital to pismo, je smrtno prebledel.

Tatjana se je poročila? Saj to vendar ni mogoče! S kom?

Ali se mu je izneverila, ali so bile vse njene prisege laž? Ali je bila vsaka njena beseda laž?

Aleksej se zgrudi na stol in si zakrije obraz z rokami.

Oh, zato mu menda ni odgovarjala na njegova številna pisma, zato ni dala glasu od sebe, če tudi jo je v vsakem pismu rotil, naj mu hitro odpise.

On pa jo je tako ljubil, — on si je zamišljal divno bodočnost z njo.

Nekaj dni je bil Aleksej potr in obupan in ni vedel, kaj naj stori. Najprej je hotel takoj odpotovati domov, pozneje pa se je premislil.

Če zosem dni je prišel h guvernerju grofu Sokolnikovu in ga je prosil za roko njegove hčerke.

Tatjana zanj ne živi več, tako bo vsaj storil materi po volji, — bilo pa mu je popolaoma vseeno kako bo njegovo bodoče življenje.

Čas je mineval in napočil je dan zaroke.

Aleksejeva mati, stara kneginja Ana je dospela s svojim spremstvom v Moskvo.

Zvečer se je zbrala v guvernerjevi palači odlični in velika družba. Zbrani so bili odlični ljudje, lepe dame, častniki, — vsi so prišli, da bi se udeležili svečane zaroke.

Med večerjo je vstal grof Sokolnikov in sporočil svojim gostom, da sta se zaročila njegova hčerka Nastasja in knez Aleksej Ljapčinski.

Ko je Aleksej po večerji otvoril s svojo zarobenko ples, ga je nenadoma prevzela nepopisna žalost, — spomnil se je Tatjane in svoje prevarane ljubezni, on zapusti Nastasjo v dvorani in se poda v sosedno sobo, kjer je sedel v naslanjač in zakopal svoj obraz v blazino.

Bilo mu je težko pri sreč.

Nekaj časa je sedel sam, nenačoma pa je slišal glasove iz bližnje sobe, ki jo je ločil od njegove le zastor.

Spočetka se na te glasove ni oži-

ral, ko pa je slišal svoje ime, je začel poslušati.

Grof Sokolnikov je govoril z njegovo materjo.

— Kneginja, zelo dobro ste vse opravili, — se je smejal guverner. — Častitam vam, draga kneginja, — vi ste res boljši diplomat, kakor pa vsak možki.

— Stvar je bila zelo lahka, gospod grof, — je odvrnila Aleksejeva mati z pridruženim glasom.

Ko je Aleksej odpotoval z vami v Moskvo, sem vse uredila tako, da se ni mogel več posloviti od Tatjane.

Njegova pisma sem dobivala jaz v roke in tista pisma, ki so bila namenjena Tatjani, sem enostavno prečitala in nato zažgala.

Nato sem prisilila Tatjano, da se je poročila z mojim gozdarjem Nikito.

Alekseju se stemni pred očmi. Sedaj mu je bilo vse jasno.

Tatjana je torej Nikitina žena?

On skoči s sedeža in prileti brez diha na prag sosednje sobe.

Bil je blede in je s široko odprtimi očmi buljil v svojo mater, ki je po nepredvidnosti izdala svojo skrivnost.

— Tako torej? — zakriči on divje. — Ti si me prevarila — ti si prisilila Tatjano, da se je poročila s tvojim tlačanom, samo zato, da bi vzela Nastasjo za ženo! Ne, ne, nočem se oženiti — zaroka je razveljavljena, gospod guverner!

Kneginja Ana se vzmerni. Guverner vstane in se začne grohotati.

Dragi moj prijatelj, — reče on, — menda jo ne boste radi one dekline — pijte rajc, evo vam čaše — izpijmo ta šampanjec na zdravje vaše bodoče žene!

Toda Aleksej vrže guvernerju čašo pred noge, da se je razbila na drobne kosce.

Guverner, že precej pijan, se razjezi in pograbi svojega bodočega ze-

ta za ramena.

— Poslušajte, mladenič, ali ste znoreli?

— Nisem zblaznel, gospod guverner, toda to, kar ste storili vi s pomočjo moje matere, je podlo in nesramno!

Guverner divgne roko, da bi udaril mladega častnika, toda Aleksej odskoči in pograbi v svoji jezi steklenico od šampanjca in jo razbije na njegovi glavi.

Kneginja zakriči, guverner pa se prime za glavo in se zgrudi nezavesten na tla.

Kneginjino kričanje je privabilo tudi ostale goste v sobo in našli so okrvavljenega guvernerja na tleh, Alekseja pa bledega pred njim.

Pol ure pozneje se je že nahajal Aleksej v garnizijskem zaporu.

Bal se je, da je ubil guvernerja, toda že čez nekaj dni je zvedel, da ga je samo ranil.

Vojaško sodišče je obsodilo Alekseja na trajno izgubo vseh vojaških časti.

Ko je smel mladi knez zapustiti kasarno, je sklenil, da bo takoj odpotoval domov.

Njegova mati je odpotovala že istega dne, ko je prišlo do usodnih dogodkov v guvernerjevi hiši in se je zaroka razveljavila.

Čez nekoliko dni se je Aleksej pojavil v domači vasi.

V divjem galopu je prijezdil pred Tatjanino hišo.

Nikita in njegova žena sta ravno sedela pri obedu.

Aleksej odpre vrata in obstoji na pragu.

Ko ga je Tatjana zagledala, prebledi in skoči.

Tudi Nikita vstane in gre Alekseju naproti.

— Lopov, ti si se torej poročil s Tatjano? — zakriči Aleksej. — Ti si to storil, kljub temu da si vedel, da jo ljubim in da jo hočem vzeti za ženo!

DRAGOCEN NAUK

Ko je Tonček prvič prestopil šolski prag, mu je bilo čudno tesno pri srcu. Čvrsto se je držal matere za krilo in kar na jok mu je šlo, ko je videl same tuje obraze okoli ebe in strogi obraz učiteljice.

Ko ga je učiteljica poklicala pred se in ga vprašala, kako se piše, je molčal kot grob, čeprav je doma znal na to vprašanje že gladko odgovoriti. Namesto njega je odgovorila mati:

"Tonček Praznik se piše in iz Podgore je doma. Zelo boječ je še, gospodična. Vajen je le doma in gozda nad našo vasjo."

Učiteljica si je skušala dečka pridobiti. Prijela ga je za roko in mu prijazno rekla:

"Tonček, kar privaditi se boš moral. Priden bodi in ubogljiv, pa se bomo kar dobro razumeli."

Tonček je odmaknil roko in zajokal na glas. Nak, v šolo pa že ne bo hodil, tisto pa ne! Da, če bi mati hodila z njim, potem že; sam pa ne in ne.

Ko se je mati s Tončkom vračala domov, jo je morila huda skrb. Vedela je, da se bo Tonček težko privadil šole. Zasmilil se ji je v dno duše, ko se je spomnila, koliko drugih težav in bridkosti ga še čaka v življenju...

Tonček pa je sanjaril o srečnih dnevih, ki jih je preživel doslej. Ves gozd je bil njegov. Brezskrbno kot ptiček na veji se je igral z bratci in sestricami. In zdaj naj bo vsega tega konec? In zdaj naj vse dni posega vzduh šolski sobi, kjer ni igrače ne pisanih trat kjer so sami tuji obrazi, same knjige in zvezki...

Ta dan se je Tonček ves čas motovil okoli matere. Upal je na tihem, da jo bo nazadnje vendarle prepričal, naj mu dovoli ostati doma.

Zvečer je kmalu legel k počitku, toda zaspati ni mogel. Huda skrb mu je ležala na duši. Izpod odeje je naskrivaj opazoval mlajše bratce in sestrice in jih zavidal, ker jim še ne bo treba hoditi v šolo.

Preden je mati ugasnila luč, se je sklonila k Tončku in ga potolažila:

Mladinski kotiček

"Tonček, kar mirno zaspi! Tudi jutri pojdem s teboj v šolo. Saj ne bo tako hudo, kot si misliš."

Tonček se je oklenil matere okoli vratu in spet tih zajokal. Mati ga je narahlo odrinila in mu rekla:

"Ne smeš biti mevža, saj si že velik fant! Tudi Julka, Matijče in Marija bodo kmalu morali v šolo. jim zdi tudi v šoli lepo!"

Prve dni je vsem hudo, potem pa se Tonček pa si je mislil svoje. Kako naj bo v šoli prijetno, ko pa učiteljica vsakega udari, če se le premakne? Stric Janez mu je to povedal. In kdor vsega ne zna, je po končanem pouku zaprt in dolgo, dolgo ne sme domov.

V teh grenkih mislih je Tonček zaspal nemirno spanje.

Zgodaj zjutraj ga je prebudila mati:

"Tonček, kar obleci se in čedno umij! Kmalu morava v šolo. Jaz bom gospodično že prosila, naj bo dobra s teboj."

Tonček se je hitro poslužil laži, da mu ne bi bilo treba iti. Zarnal je: "Oh, mati, ko me pa tako trebuh boli! Pa še slabo mi je, ker vso noč nisem spal."

Mati pa je takoj vedela, kako je s Tončkovimi boleznijo in odločno je rekla:

"Iti moraš, vse nič ne pomaga. Kar hitro pokonec!"

2. Tonček je hodil že teden dni v šolo, pa se še zmeraj ni privadil. Na vprašanje učiteljice ni odgovarjal. Trmasto je gledal v tla in molčal.

Učiteljica ga je hotela spreobrniti zlepa ali zgrda. Ko je videla, da s prijazno besedo nedoseže ničesar, ga je dala klečat. Po pouku pa je bil skoraj vsak dan zaprt. A tudi to ni pomagalo. Tonček je ostal stari Tonček.

Tudi doma ni Tonček našel več tistega zadovoljstva kot prej. Oče se je od jutra do večera zadiral nad njim, sestric in bratci pa so ga gle-

dali postrani.

Nekega dne je Tonček sklenil, da ne pojde več v šolo. Ko se je tisto jutro oblekel in umil, si je brez godrnjanja oprtal šolsko torbico na ramo in prosil mater, naj mu da velik kos kruha in nekaj suhih hrušk. Mati se je na vso moč začudila, ko je videla, da gre tako rad od doma. Morda se bo pa le spoprijaznil s šolo, je na tihem upala.

A Tonček ni šel v šolo. Ko je bil tako daleč, da ga od domače hiše niso mogli več videti, je zavil v gozd.

3.

Dan se je počasi pomikal proti večeru. Tonček je bil že hudo truden in lačen. Že dopolne je pojedel ves kruh in vse hruške.

Sedel je pod visoko smreko in zajokal tako bridko, kakor še nikoli v življenju. Med tem je začelo z neba rahlo rositi. Tonček je bil kmalu ves moker in zobsti ga je začelo, da je kar drgetal.

Spomnil se je matere, svoje dobre matere. Joj, ko bi bila zdaj pri njemu! Na kolena bi zdrknil pred njo in jo ubogal vse, kar bi mu ukazala. Vedel je, da bi mu mati vse odpustila — toda kaj bo rekel oče? In jutri bo moral spet v šolo in učiteljica ga bo spet neusmiljeno kregala in po pouku bo zaprt dve uri ali pa še več...

Ne, ne sme, ne more več domov! Vstal je in počasi koracal med gostim drevjem dalje. Bridko kesanje je trkalo na njegovo srce. Joj, kako mora mater skrbeti, kje se potika!

Dolgo je hodil nazadnje pa je prišel do samotne bajte sredi gozda. Bil je neznansko truden. Vstopil je in se kar vrgel na slamnato ležišče. A zaspati ni mogel. Kar na lepem mu je prišlo na misel, da utegnejo v bajti stanovati razbojniki. Kaj bo, če se ponoči vrnejo in ga najdejo? Gotovo ga bodo nabunkali in spodili v temni gozd...

Ves prestrašen je strmel v temo.

Hotel je vstati in zbežati, pa ni imel več moči. Sam ni vedel, kdaj in kako je zaspal.

Ko se je zjutraj prebudil je bil ves trd od groze in mraza. Strahovi so ga vso noč preganjali v snu.

Še preden se je do kraja zdanilo, je odšel iz bajte in brez cilja blodil po širokem gozdu. Iskal je poti iz strašnega kraja, pa je ni našel. Proti poldnevju je bil že tako slab, da ni mogel več dalje. Zleknil se je kar na mokro zemljo in znova zaspal.

4.

Ko se je prebudil, je ležal na mehki, topli postelji. Tuji, neznani ljudje so hodili okoli njega. Začuden jih je gledal in premišljeval, kje bi utegnil biti. Morda pa sanja še kar naprej? Potipal si je z roko razgreto čelo. Ne, niso zanje! Solze so mu zalile oči. Tožeče je zaklical:

"Mama, moja mama!"

Zamižal je in si zaželel smrti. V tem hipu pa je začutil na sebi mehko roko in zaslisal je materin glas:

"Moja ubogi fant!"

Tonček se je vzpel pokonec in objel mater tako burno, kakor da je nikoli več ne bi hotel izpustiti.

Mati ga je božala po razmršenih "Zahvali se dobrim ljudem, ki so lasih in mu rekla:

"Te našli sredi gozda in te vzeli pod streho!"

Tonček je storil, kar mu je mati velela in hotel vstati, da bi odšel z njo domov. Mati pa je žalostno odkimala:

"Danes še ne smeš. Bolan si, ljubček, hudo bolan. Prehladil si se v gozdu; prav malo je manjkalo, da nisi umrl. Vidiš, tako je, če kdo matere ne uboga!"

Teden dni je moral Tonček še ležati pod tujo streho, a ni mu bilo hudega. Saj je ostala pri njem tudi mati in mu stregla noč in dan.

Ko se je teden okoli obrnil, je mati rekla:

"Tonček, danes pa pojdeva domov!"

Tonček se je lepo poslovil od dobrih ljudi in se jim še enkrat zahvalil. Ko se je z materjo vračal proti domu, je bil njegov korak spet ves lahek in prožen. Malo ga je sicer skrbelo, kako bo z očetom, a tudi te skrbi je bil kmalu rešen. Oče mu ni rekel žal besede. Samo nekam resno ga je pogledal in majal z glavo.

Drugo jutro je moral Tonček spet v šolo. Malo mu je bilo nerodno, a šel je vendarle. Saj je vedel, da je mati učiteljico prosila, naj ga ne kaznuje, ker je bil že sam dovolj kaznovan.

In res ni bilo v šoli nič hudega. Učiteljica je bila prijazna z njim kot še nikoli. Ko je bilo pouka konec, ga je poklicala k sebi in ga vprašala:

"No, Tonček, ali boš še kdaj pobegnil od doma?"

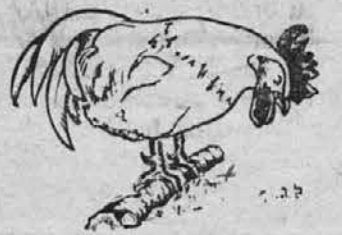
Tonček je pogumno dvignil glavo in se moško odrezal:

"Nak! Raje se bom pridno učil in postal učen mož!"

Učiteljica se je zasmejala in z njo vred vsi učenci po razredu. Nihče si ni mogel misliti, da bi Tonček res utegnil kdaj postati učen mož.

A glej — Tončkove besede so se uresničile. Ko je dokončal ljudsko šolo, so ga starši poslali na srednjo šolo v mesto, s srednje šole pa na visoko šolo. Tam se je Tonček izučil za profesorja in je kmalu zaslovel po svoji učenosti. Večkrat je svojim učencem pripovedoval zgodbe iz svojih mladih let. Svoje pripovedovanje je navadno zaključil z dragocenim naukom:

"Cerkev, šola in dom — to so tri stvari, ki vam morajo biti svete zmeraj in povsod, če hočete v življenju kaj doseči!"

Ti pa, Tatjana, ti si mi samo lagala, — ti si me varala, ko si mi prisegala svojo ljubezen.

Aleksej prime za samokres in pomeni na Nikito.

Gozdar ga je mirno gledal.

Zdaj pa prihiti Tatjana in se postavi med Alekseja in svojega moža.

Aleksej, Nikita ni kriv — on me je oženil samo zato, ker me je hotel rešiti, — tvoja mati je hotela, da se poročim z onim slaboumnim, blaznim Ivanom! Bodi hvaležen Nikiti, ker je on dober in plemenit človek! Jaz živim pri njemu kakor prava sestra, — njegova žena sem samo v cerkvenih knjigah!

Dolgo je trajalo, predno je mogel Aleksej razumeti, kaj mu govori, predno je verjel Tatjani.

Sedaj je šele spoznal vso podlost svoje matere, sedaj je šele mogel ceniti preprostost gozdarja Nikite.

On objame Tatjano, ona mu položi svojo glavo na njegova prsa, on pa jo je nežno božal po lasih.

Nato je pristrčno stisnil desnico gozdarja Nikite in mu se toplo zahvalil za njegovo uslugo.

Gozdar Nikita je v dolgem skupnem življenju vzljudil Tatjano, čeprav ji tega nikoli ni povedal in je sedaj s solzami v očeh gledal srečni par, ki se je nežno objemal in poljubljal.

Ko sta se ljubimca malo pomirila, sta začela resno premišljevat o tem, kaj naj sedaj storita.

Bilo je jasno, da se mora najprej izvršiti ločitev zakona.

Za to pa je bilo potrebno guvernerjevo dovoljenje.

Nikita je takoj moral sestri in je je napisal prošnjo za ločitev zakona, ki jo je Aleksej še istega dne poslal v Moskvo.

Zato je pismeno naprosila guvernerja, naj nikakor ne privoli v ločitev zakona. Kot odgovor na njeno pismo je prišlo guvernerjevo povelje, na podlagi katerega bi morala Nikita in Tatjana v pregnanstvo v Sibirijo.

Aleksej je pravkar sedel z njima v hišici, ko se nenadoma oglase pred hišo koraki, takoj nato pa strašno razbijanje po vratih.

— Kdo je to? — zašepče Tatjana.

Tatjana pogleda v skrbeh Nikito in Alekseja.

Nikita vstane in se s težkimi koraki napoti k vratom.

Ko jih je odprl, se pojavijo na pragu kozaki.

— Česa želite? — jih vpraša Nikita.

— Ali si ti Nikita Komarov? — vpraša vodja kozakov.

— Sem, — odvrne gozdar.

— In ona žena tam, ali je to tvoja žena, Tatjana Komarova?

— Da, ona je še moja žena!

— Prišli smo, da vaju aretiramo. Tak ukaz smo namreč prejeli iz Moskve.

— Da naju aretirate? — vzklikne Nikita.

Aleksej in Tatjana sta prebledela.

— Zakaj naju hočete aretirati? — vpraša Nikita.

— To se te ne tiče, — zakriči vodja kozakov. — Molči, pripravi se in pojdi s svojo ženo z nami!

— Toda kaj pomeni vse to? — se vmeša sedaj tudi Aleksej. — Zakaj hočete aretirati tega človeka?

— Gospod, ne mešajte se v našo službo, — tak je pač naš ukaz, — odgovori kozak.

— Ali veste, kdo sem jaz?

— Vem, vi ste knez Ljapčinski.

— Če veste, kdo sem, mi povejte, zakaj hočete odpeljati ta dva človeka v zapor? — vpraša Aleksej.

— Ne vem, iz Moskve je prišel ukaz, da moramo Nikito Komarova

in njegovo ženo takoj odpeljati v Sibirijo.

Tatjana zakriči.

— V Sibirijo? — zakliče Aleksej.

— Motite se, to se ne bo nikoli zgodilo!

— Gospod, pustite nas na miru, ne motite nas! — ukaže odločno poveljniki kozakov.

Še danes se moramo podati s kaznjencema na pot.

— Če je tako, grem tudi jaz z njima! — vzklikne Aleksej. — Vi zapirate in pošiljate v Sibirijo nedolžne ljudi! To vse se vrši na željo moje matere in guvernerja Sokolnikova!

Pol ure pozneje je korakala skoz vas tužna povorka.

Kozaki so vodili zvezanega Nikito, poleg katerega je stopala nesrečna Tatjana.

Poleg obeh pa je korakal Aleksej. Držal je Tatjano za roko in je trdno sklenil, da bo šel z njima, kamorkoli bi ju odvedli.

Toda ko so kmetje videli, kaka krivica se godi Tatjani in njenemu možu, da tudi njihov mladi gospodar koraka z njima po prašni cesti proti Sibiriji, so se začeli zbirati in vznemirjati.

Vedno več podložnikov je sledilo povorki, v bližini dvorca pa se jih je lotila taka jeza, da so se uprli, napadli in razorožili kozake ter osvobodili kaznjence.

Nato je razjarjena množica navalila na dvorec.

Ko so prebivalci dvorca že od daleč opazili množico divjih kmetov, se jih je lotil nepopisen strah.

Kakor brez glave so bežali na vse strani in ko so pobesneli tlačani dospeli pred dvorec, je bil ta že prazen.

Tlačani, ki celo svoje življenje niso ničesar drugega poznali, kakor trpljenje in delo, kmetje, ki so morali skoraj vse, kar so pridelali, dati svojemu gospodarju, dema pa jim

je ostalo jedva toliko, da niso umrli od lakote, so navalili sedaj na razkošni dvorec, kjer je živela tista, ki jih je vedno le izkoriščala.

Uboghi tlačani so se lotila strašna jeza.

Vse, kar so tokom dolgih let skrivali v svojih dušah, česar se niso upali izgovoriti, ker so se bali bajonetov, ki so bili na povelje plemenitave vedno pripravljani, da jih napadejo, vse to je prišlo sedaj na dan.

Oni napadejo dvorec, razbijejo vrata, uderejo v razkošno opremljene sobane začnejo razbijati, pleniti in uničevati.

Nekaj minut pozneje je bil ponosni dvorec knezov Ljapčinskih v plamenih.

Kneginja je medtem poslala glasnika v mesto in prosila za nujno pomoč.

Pomoč je kmalu prišla.

Zvečer so se slišali iz daljave zvoki kozaških trobent, — nekaj minut pozneje pa se je že slišalo peketanje kozaških kopit.

Veliki oddelek kozakov, pod vodstvom grofa Sokolnikova, je napadel upornike.

Kozaki so streljali in neoboroženi kmetje so padali kakor muhe.

Kjerkoli so kozaki zagledali kakega kmeta, so brez usmiljenja nanj streljali.

Tega večera je popadala več kakor polovica kmetov, med njimi tudi Nikita.

On se je zgrudil v nekem drevoredu in tu sta ga pozno zvečer našla Aleksej in Tatjana.

Tako je postala Tatjana svobodna in ni več morala prositi za ločitev zakona. Aleksej se je smel z njo poročiti.

Ko so divji kozaki krvavo premagali upor kmetov, so se vrnili v mesto. Aleksej se ni več vrnil v dvorec. Preprosto in čedno je živel s svo-

jo mlado ženo v mali Nikitini hišici, obdeloval je polje in je bil nad vse srečen.

Še-le ko je čez nekaj let umrla njegova mati, se je preselil v novo zgrajeni dvorec in začel upravljati svoje premoženje.

Prvo, kar je storil, ko je prevzel gospodarstvo v svoje roke, je bilo to, da je poklonil vsem svojim podložnikom svobodo.

On je sam izkusil, kaj pomeni kmečko življenje; ravno zato je sklenil, da bo paskrbel, da bodo njegovi podložniki po možnosti živeli tako, kakor se človeku spodobi.

Veliki del svojega posestva je razdelil kmetom, ki so sedaj mirno mogli obdelovati svoja lastna polja in sami uživati plod svojega trpljenja.

Zato je bil mladi knez Aleksej Ljapčinski priljubljen in spoštovan, velikaši pa so ga sovražili, ker se samo po sebi razume, da se je glas o osvoboditvi tlačanov hitro širil.

167. POGlavJE

Carica in cigani

Gostilna, v kateri se je nahajalo Katarinino spremstvo, je pripadala knezu Ljapčinskemu, ki pa jo je dal v najem nekemu poštenemu krčmarju.

Ta gostilna je bila torej caričin cilj.

Toda carica je, kakor že vemo, omedlela, ko je začutila na svojem telesu veliko, črno žival.

Ko se je zopet zavedla, se je nahajala v gostilni.

Okrog nje je stalo celo njeno spremstvo.

Poleg postelje je sedela francoska komornica, ki je s skrbjo opazovala Katarino.

— Oh, Veličanstvo, — vzklikne ona, — kako sem srečna da ste rešeni!

Veličanstvo, vsi smo se že bali, trepetali smo, da se vam ne bi kaj zgodilo, toda rešil vas je srečen slučaj. (Nadaljevanje)